

Новини ▶ 8
Обещават
6% от БВП
за здраве

40 болнични търга дадени на прокуратурата заради злоупотреби, каза министър Симеон Дянков

Тема на деня ▶ 4-5

Ниските осигуровки се отлагат

▶ Тютю Младенов, министър на труда и социалната политика

Инвеститор ▶ 12
Задава се лавина
предоговаряния
по облигации

Дори работещи компании може да се възползват от разколебането в държателите на дългови книжа

Инвеститор ▶ 16
Наши компании
ще се търгуват
във Варшава

Наши компании ще се търгуват на Варшавската борса, след като УниКредит Булбанк подписа договор с Полския депозитар

News in English ▶ 11

цена 1.50 лева

pari.bg
Пари

Вторник

16 февруари 2010, брой 31 (4842)

USD/BGN: 1.43737

▼ -0.26%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.36070

▲ +0.26%

Българска народна банка

Sofix: 436.40

▼ -0.95%

Българска фондова борса

BG40: 118.23

▼ -1.91%

Българска фондова борса

ЛИЗИНГЪТ ВЛЕЗЕ В ЧЕРНА ДУПКА

725%

е ръстът на необслужените лизингови договори за 2009 г. спрямо година по-рано, сочат данните на БНБ

Най-сериозни са проблемите по обслужване на лизинговите договори за товарни и леки автомобили. Браншът очаква подобрение през втората половина на 2010 г. ▶ 4-5

Коментар ▶ 3

Уроци в борбата с корупцията

Когато и в България подкупът се смята за начин на оцеляване в ИКЕА уволниха висши мениджъри за търпимост към корупцията, без те да са замесени пряко в скандала

Новини ▶ 7

Дефицитът намаля 3 пъти

Преките чуждестранни инвестиции се свиха наполовина и през миналата година те са били 2.844 млрд. EUR при 6.549 млрд. EUR година по-рано, сочат данните на БНБ

Новини ▶ 9

Концесиите в транспорта на финалната права

Транспортното министерство обмисля варианта дали да отдава на концесия цели летища и пристанища или само части от тях, каза транспортният зам.-министър Камен Кичев

Моят бизнес ▶ 23

Как се прави бутик за млечни изделия в Луковит

С пълен контрол от полето до трапезата постигаме високо качество, което е ключът за успеха на фирма Милкком, казва собственикът Иван Грънчаров

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Аксел Вебер

Президентът на Deutsche Bundesbank Аксел Вебер е най-вероятният наследник на Жан-Клод Трише като президент на ЕЦБ според анкета на Bloomberg. Мандатът на Трише изтича на 31 октомври 2011 г. Според чужди икономисти Вебер е една от най-силните личности, които се борят срещу инфлацията. Вебер е за намаляването на рисковете по финансовите операции в замяна на стабилност на цените.

Губещ
Пламен Станчев

Изпълнителният директор на столичния аериопорт Пламен Станчев тези дни трябва да се справи и с критиката в американското специализирано издание Travel+Leisure, което постави летище София сред 12-те най-грозни летища в света. В тази класация са летищата Джон Ф. Кенеди в Ню Йорк, Шарл де Гол в Париж, международното летище Ел Пасо, САЩ, както и лондонското Хийтроу.

Мнения

► **Тепърва ще има фалити на много компании**, и то не само от строителния сектор. Там обаче, където се наду най-големият балон, е логично да има най-големи жертви. Печалбите между 200 и 300%, които някои предприемачи успяха да реализират през 2007 и 2008 г., вече са история.

Минка Станкова

► **Все повече наши икономисти прогнозира**т, че първото тримесечие на 2010 г. ще е особено тежко. Очаква се някои работодатели да освободят още хора, което допълнително ще увеличи безработицата. Това е и причината правителството да отложи пенсионната реформа. Борисов трябва да положи сериозни усилия, за да стабилизира пазара на труда.

Читател

Коментар

► Всеки месец шефове на болници ще се срещат с членове на кабинета, обяви премиерът Бойко Борисов и вицепремиерът Симеон Дянков

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

pari.bg Топ 3

1 Нови 1000 строителни фирми ще фалират. 2010 г. ще е още по-тежка от изминалата за строителния бранш.

2 Заеми от роднини вече се декларират пред НАП. От тази година трябва да се посочват и дадените, и взетите заеми (без банковите), ако те са над 10 хил. лв.

3 Банките със списък на закъсали фирми. Трезорите отказват кредити на служители, за чийто работодател имат информация, че планира съкращения.

Добри новини взеха да идват за здравеопазването. Правителството обеща пари срещу реформа в сектора. При това намеренията и обещанията са средствата да не потъват в джобовете на фирми и болнични директори при търговете за лекарства и ремонтни, а да стигат за работещите здравни заведения. Крайно време е да има и операция Наглите за болничния мениджмънт в страната. Защото, колкото и недофинансирано да е здравеопазването, личното благодетелстване не е спряло. Ключовата дума за здравната реформа е консенсус. Каза го премиерът Бойко Борисов в прав текст: Правителството има готовност - да разглежда болница по болница, спешен център по спешен център. Първият вторник на всеки месец ще се провеждат срещи на правителството с представители на различни лечебни заведения от цялата страна. Там, където спецификата на населеното място е такава, че болницата

Светлана Желева
szheleva@pari.bg

„ У нас всеки пациент може да постъпи и в най-добрата болница, а не като в Англия да чака с месеци за преглед

не отговаря на изискванията, се обмисля гратисен период за нея, за да отговори на критериите.

Финансовият министър Симеон Дянков вече се убеди, че у нас работят доктори на световно равнище, явно вече е готов и да задела повече пари за здравеопазването. При такава политическа подкрепа ще бъде грехота да не се извърши реформата в здравеопазването. Около тази теза се обединиха участниците в първата среща между министри и директори на болници. Оказва се освен това, че днес потребителят на здравни услуги няма единен образ. Вече живеем в разслоено общество, съставено от хора с различни потребности и представи. Затова може би е толкова трудно реформирането на сектора, за който настъпва време разделно.

Идва време разделно и за личните лекари. Неслучайно в социологичното изследване на

МВМД най-ниска оценка получават профилактичните прегледи, домашното посещение от лекар, а дъното на класацията принадлежи на Спешната помощ. Общопрактикуващите доктори ще трябва да докажат може би за първи път от години, че наистина са професионалисти, а колегите им от Спешната помощ да се разделят с консултациите по телефона и липсата им с часове след подаването на сигнала. Добрите болнични мениджъри казват, че се гордеят с факта, че у нас всеки пациент може за ден-два да постъпи и в най-добрата болница, а за това в Англия се чака с месеци.

Реформата не е административен акт. Тя може да има успех само ако изпълни ясно двете си основни цели - да се повиши качеството на медицинските услуги и да спре безконтролното изтичане на средства в здравеопазването. Иначе всичко пак ще остане само добро пожелание.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail: lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail: snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail: satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867
МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА - 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Емилия ГУГОВА - 062/6776 54
Плевен
Анжел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218

Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
Перник
Мария ВАСИЛЕВА - 0888 213 804
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
Дарина ДИМОВА - 439 5840
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Алексей Петров е привлечен към секретния апарат на НСС през 2000 г. по личното настояване на Никола Филчев

► Ген. Атанас Атанасов, бивш директор на НСС и депутат от ДСБ

Число на деня

0.7

► процента е месечната инфлация за януари. За цялата 2009 г. показателят достигна 0.6%

Изток-Запад

Уроци в борбата ни с корупцията

Двама високопоставени мениджъри на най-голямата в света верига магазини за мебели IKEA - изтънителният директор за Централна и Източна Европа Пер Кауфман и директорът за Русия Стефан Грос - тази седмица няма да отидат на работа. Но не защото ги е хванал грипът, а заради корупционен скандал. И при това самите те дори не са били пряко замесени. “Уволнени за търпимост към корупцията” - това е диагнозата, която им поставя работодателят IKEA.

Каква е историята? IKEA си наема компания, която да свърже нейни обекти в Русия с електропреносната мрежа. От енергийната компания обаче се обръщат с любезен e-mail към фирмата подизпълнител (с копие до мениджърите на IKEA), че биха ускорили работата при определени условия... И вместо висшето ръководство да тропне

Дарина Черкезова
dcherkezova@pari.bg

” Когато и в България подкупът няма да се смята за начин на оцеляване и форма на фирмена пробивност, тогава ще ги стигнем... шведите

по масата и да каже: Не, ще си стоим на тъмно, защото бизнесът ни е на светло, просто не е предприело нищо... Така за странната ситуация от шведската IKEA веднага се разграничиха от (без)действията на служителите си, порицаха ги публично и казаха “анатема” на корупцията.

От целия казус следват няколко поуки. Първата естествено е добрият PR на компанията - ние не просто продаваме мебели, ние работим законно и отстояваме принципите на отговорното правене на бизнес. Втората - всеки, който иска да работи за нас или с нас, трябва да работи по възможно най-прозрачния начин. Третата - ако си достатъчно богат, можеш да си позволиш да бъдеш и малко бизнес идеалист...

Чак ми стана странно как изобщо са се навили от IKEA да отворят магазини в България, след като прокламират, че имат подобно отношение към бизнес етиката. Или може би точно затова компанията отлага първата си стъпка в България от години? Факт е, че още през лятото на 2009 г. от IKEA бяха пропищели от корупцията в Русия и се бяха зарекли, че повече няма да инвестират там. Плановите за България предвиждат първият магазин да се появи в

средата на 2011 г. Така че, моля, не им искайте подкупи.

България е имала и има много повече общи неща с Русия, отколкото с Швеция. От шведите май само т.нар. шведски маси сме взели. Да си позволим да помечтаем, че и в България някой ден няма да има нагли, октоподи и трактори... Само си представете да не се налага да черпите с кафе, бонбони или 50 лв. някой държавен служител, за да ви обърне по-специално внимание...

Уви, корупцията и у нас все още е начин на икономическо оцеляване и дори се смята за форма на находчивост и пробивност. С безотговорност към икономически прогрес - това беше неформалният лозунг на много от компаниите, които започнаха и развиваха бизнеса си от 90-те години насам. Но ако вземем, че станем отговорни, току-виж сме стигнали шведите...

Ежедневие

► Докато в някои южни краища на България се бореа с наводненията, в столицата разчистваха снежните улици

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

pari.bg реплики

► Любимата ни южна съседка ни създава проблем след проблем. Блокадата не им беше достатъчна и сега заради огромните финансови проблеми, които имат, нас няма да ни приемат в еврозоната поне през следващите 3-4 години. Това призна дори и ББ. Пак ни прецакаха тези византийци. Не стига, че са затънали до гуша в проблеми, а с това вредят и на целия ЕС, ами имат наглостта да не спазват препоръките на Брюксел да увеличат ДДС и да намалят заплатите в бюджетната сфера. Сигурен съм, че за гърците

ще се пише по учебниците и ще ги дават за пример как с лъжа може да станеш член на ЕС.

Томко Симов

► Добър 3.67 е била оценката на качеството на здравните услуги у нас според данни на БМБД, които са направили анкета за Удовлетвореността от здравеопазването в България. У нас има много добри лекари, проблемът е обаче, че една голяма част от тях са се превърнали в администратори и чиновници, които събират пари.

Стефка

Лобита

1:0 за Симеон Дянков срещу хазартния бизнес

► Една част от фирмите, занимаващи се с хазарт, са подали искания за предсрочно прекратяване на лицензите заради по-високата данъчна ставка

Пипалата на хазартния октопод са почти толкова дълги, колкото и тези на Алексей Петров. През уикенда дори финансовият министър Симеон Дянков призна, че хазартната индустрия е оставена в необясним комфорт. Сериозни престрелки има между фирмите, занимаващи се с този бизнес, и министър Дянков.

Браншът така и не успя да преглътне увеличената ставка на хазарта от 10 на 15%. Последваха няколко предложения за промяна на облагането на приходите в хазарта, без обаче да има реална промяна в законодателство-

Биляна Вачева
bvacheva@pari.bg

” Февруари няма да е под мотото на виното и любовта, а на уволненията

то. Войната между Дянков и хазартните фирми дори вече даде първата жертва.

Миналата седмица беше уволнен и шефът на Държавната

комисия по хазарта, защото си позволи зад гърба на Дянков да прокара корпоративни интереси и да предложи поправки в Закона за хазарта, който беше одобрен от Народното събрание още в края на декември. Дянков дори се закани, че ще има още уволнения в Комисията по хазарт. Предстои и смяна на цялото ръководство на държавната лотария.

Причината тук обаче не е навлизането на лобистки интереси, ами чисто и просто мандатът на съвета на директорите изтича и те следващия месец ще бъдат сменени. Явно за правителството февруари няма да

мине под мотото на виното и любовта, а на уволненията. През уикенда Борисов хвърли бомбата, като каза, че предстои да бъде уволнен и шефът на една от държавните агенции. Засега слуховете са, че ще си ходи директорът на агенцията за бежанци заради злоупотреби при обществените поръчки.

Вчера премиерът потвърди, че настоящият шеф на агенцията Светослав Мичев ще бъде уволнен. Той ще бъде подведен под отговорност, защото е източвал стотици хиляди левове от агенцията, категоричен беше премиерът Бойко Борисов.

Свалянето на осигуровките

Промяната на пенсионния модел излиза на дневен ред

Пенсионната реформа е на път тотално да зацikli. След като правителството се отказа да вдига възрастта за пенсиониране, доход и първите сигнали, че едва ли ще се стигне до сваляне на осигурителните вноски с още по 1 процентен пункт следващите три години.

Необходимо ни е време да видим ефекта от увеличаването на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица и от намаляването на осигурителните вноски с 2%, заяви зам.-министърът на труда и социалната политика Христина Митрева. По думите ѝ, ако те не оправдаят очакванията за по-високи постъпления в пенсионната система, правителството може да реши да няма по-нататъшно намаляване на осигуровките.

На кантар

Против падането на осигуровките в условията на криза са и почти всички експерти, поканени в Консултативния съвет за реформа на пенсионната система, каза Григор Димитров, участник в съвета. Според него свалянето на вноската с 2 процентни пункта тази година означава 300 млн. лв. по-малко приходи от осигурителни вноски, което е почти невъзможно да се компенсира при този спад на заетостта и на възнагражденията в реалния сектор.

Самите работодателски организации не са с единно мнение по въпроса. Падането на осигурителните вноски трябва да продължи, както обеща правителството, до 2013 г., смята Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал. Това вече е записано в конвергентната програма за развитие на страната, т.е. поет е ангажимент и пред Брюксел, припомня Иво Прокопиев, председател на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България.

Няма работодателска организация, която да не иска намаляване на осигурителните вноски, но в условията на криза това е опасно, е мнението обаче на Българската стопанска камара. Пропастта между размера на приходите и разходите на системата расте и единственият начин за балансиране е увеличаване на субсидията от вече прекалено напрегнатия държавен бюджет, казва Божидар Данев, председател на БСК. Дефицитът в Държавното обществено осигуряване тази година е 2.3 млрд. лв. - повече от 23

Мила Кисьова
mkisyova@pari.bg

пъти от този през 2000 г., припомни той.

Модел

Не се отказваме от намеренията за реформа в пенсионната система, в Консултативния съвет продължава дебатът как да се стабилизира тя и как да се подобри адекватността на пенсиите, уверява министърът на труда Тотю Младенов. Отгук нататък дебатът се измества в полето на самия модел, показва допитване на в. Пари за това как да бъде продължена реформата.

Според БСК трябва да се запази философията и същността на тристълбовия модел на пенсионното осигуряване. Тоест първи стълб, който е Държавното обществено осигуряване и се пълни с вноските на всички работещи, а на солидарен принцип с тях се плащат пенсиите на сегашните пенсионери; втори стълб - задължителното осигуряване в частен пенсионен фонд, където се прилагат капиталовите схеми, и трети стълб - доброволното осигуряване отново в частен фонд с капиталови схеми.

Не виждам нищо лошо в това плащането на държавните пенсии да става предимно от данъци, а не от осигуровки, казва Васил Велев, председател на АИКБ. От КРИБ пък смята, че след като отлагаме въпроса за възрастта за пенсиониране, е подходящо да помислим за по-радикални мерки за промени в пенсионната система като например капитализация на първия стълб. Тази теза среща силна съпротива от синдикатите. Сред експертите от Консултативния съвет също няма единомислие. В условията на криза е невъзможно да капитализираме първия стълб на пенсионната система, смята Григор Димитров. Причината е, че за целта са необходими натрупвания поне 15 години от по 4 млрд. лв. годишно, колкото са разходите за пенсии при сегашните им нива, казва той. Само една страна - Чили, предприе подобна стъпка и след 6-7 години се отказа, припомня Димитров.

► Вместо пенсионна реформа министърът на труда Тотю Младенов предложи на социалните партньори да споразумеят за по-бързо излизане от кризата. Приоритет на правителството в момента са здравната реформа министър Младенов

Реформата да се раздели на два етапа - преди и след кризата

Спешно да се ограничи ранното пенсиониране, предлага БСК

Реформата в пенсионната система да се раздели на два етапа, предлагат от Българската стопанска камара. Първият етап е какво да се прави до излизането от кризата, а вторият - след това. За излизане от кризата предлагаме да се приетеме тази година, в която, след като сме достигнали брутният вътрешен продукт от 2008 г., отбележим 2% ръст, уточняват от БСК.

Спешно

През първия етап трябва да се запазят съществуващите правила в системата като възраст на пенсиониране, осигурителен стаж и прочие, смята от БСК. Силно обаче може да се ограничи ранното пенсиониране, като се преразгледа съществуващата в момента категория. Държавата като работодател трябва да плаща по-високи осигурителни вноски за определени категории служители от МВР и Министерството на отбраната, които да съответстват на размера на пенсията им

и продължителността на получаването им. Същото важи и за съдебната система. По актьорски разчети осигурителните вноски на тези заети трябва да са със 17 процентни пункта по-високи от сегашните. На този етап обаче може да стане премахването на тавана на пенсиите. Трябва обаче да се засили контролът върху пенсиите за инвалидност. Предлага се работещите пенсионери да плащат данък върху пенсиите си.

След кризата

БСК излиза с няколко ра-

дикални предложения за промяна в пенсионната система след отминаването на кризата. Една от тях е, без да се нарушава солидарният принцип на осигурителния фонд, да се даде правото на всеки осигурен свободно да избира времето за излизане в пенсия независимо от възрастта и стажа. Така както няма таван на пенсиите, трябва да се премахне и таванът на личните осигурителни вноски в държавния фонд Пенсии, предлагат от БСК.

Мила Кисьова

е отива във фризера

Падане на вноските с 2% не може да се усети

Свалянето на осигуровките с 1-2% не решава въпроса със запазване на работните места в условията на тази криза, при която пазарите ни са толкова свити. Над 5-6 процентни пункта трябва да се свалят осигуровките, за да се усетят, така както беше намален размерът на данък печалба до 10%. Но и това не е най-ефективната мярка.

Бизнесът очаква по-облекчено кредитиране. Трябва най-после да заработи този гаранционен фонд за преразпределение на риска. Сега банките реструктурират кредитите на фир-

Мариана Печаян,
собственик на ВСК Кентавър

„Скъпото кредитиране е най-големият удар за бизнеса

мите, но с едната ръка дават, а с другата взимат по-високи. Това е ударът за моя бизнес.

Да се върнат старите нива на осигуряване

Синдикатите ще настояваме от средата на тази година или от началото на следващата да се възстановят нивата на осигуряване от преди свалянето на вноската с 2%. Обяснението е ясно: пазарът на труда се влошава. Грешка беше да се вдига здравната вноска с 2% за сметка на пенсионното осигуряване.

Всички останали мерки, които може спешно да се вземат, са свързани със затягането на течовете в системата на пенсионното осигуряване. Например по-силен контрол при инвалидните пенсии.

Трябва да се завишат контролът и санкциите и при неплащане на осигуровки. Когато имаше

Пламен Димитров,
зам.-председател на КНСБ

„Грешка беше да се вдига здравната вноска с 2% за сметка на пенсионното осигуряване

наказателни мерки срещу работодатели, които не плащат осигуровки, само за няколко месеца в НОИ влязоха 30 млн. лв. повече.

„Приоритетите на българското правителство в момента са свързани със здравната реформа и с проблемите на пазара на труда, заяви Младенов

Тотю Младенов,
министър на труда и социалната политика

подпишат двегодишно и безработицата, каза

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Отлагането на мерките е опасно

Отлагането на възрастта за пенсиониране на практика е отлагане на пенсионната реформа. Това е опасно, защото именно сега кредитът на доверие в правителството е много висок. А пенсионната реформа е по-спешна от здравната, защото може да разклати финансовата стабилност на държавата.

Липсата на пенсионната реформа ще увеличи субсидията, с която държавата финансира дефицита Държавното обществено осигуряване. Другият вариант е да се повишат осигурителните вноски, за да се покрие пропастта между нарастващите разходи и

Бождар Данев,
председател на БСК

„Пенсионната реформа е по-спешна от здравната

намаляващите приходи в НОИ.

Кризата атакува и трите стълба на пенси-

онната система. Най-опасна е атаката върху първия стълб, защото плащанията по втория и третия са отложени във времето, но в бъдеще и за тях има сериозна опасност.

Сега правителството ни предлага да заменим реформата в пенсионното осигуряване с подписване на тристранно споразумение за антикризисни мерки срещу безработицата между бизнеса, синдикатите и държавата. Седем месеца спорихме със синдикатите по последното национално споразумение. 90% от ангажиментите на държавата по него не бяха изпълнени. За какво ни е такова споразумение?

Държавният фонд Пенсии трябва да има постоянен капитал

По принцип отлагането на една реформа не е добър знак за правителството, още повече че никога няма да бъде лесно да се увеличи възрастта за пенсиониране. Според КРИБ кризата е добър момент да се направи подобна реформа, когато е ясно, че публичният сектор трябва да се модернизира и трябва да се стиснат зъби и да се предприемат непопулярни мерки. Освен това България има най-ниската възраст за пенсиониране и трябва да се изравни със средните параметри в ЕС.

Отлагането на реформата обаче има и добри страни. След като няма да се вдига възрастта за пенсиониране, възрастните заети ще се пенсионират по-рано и ще се увеличи шансът на младите хора да намерят работа. Това е един вид непряк контрол върху ръста на безработицата.

Друга гледна точка е, че забавянето ще даде по-голям шанс за радикална реформа на българската пенсионна система, ако я гледаме комплексно и дългосрочно във връзка с очертаващата се демографска криза. Мнението на КРИБ е, че първият стълб на пенсионния модел в България - солидарният - трябва да бъде с постоянен капитал. Т.е. държавата да прехвърли активи, паричен ресурс, дялове, акции в системата, за да осигури нейната ус-

Иво Прокопиев,
председател на КРИБ

„Трябва спокойно и непредубедено да обсъдим целия пенсионен модел

тойчивост. Може да бъде отделен фонд, може и да е в рамките на Сребърния фонд. Самият Сребърен фонд беше създаден с подобна цел, но той е само демографски, стабилизационен резерв, който може да се ползва след 10-15 години. Ако той се увеличи много, би могло част от дохода на този резервен фонд да се използва за текущи разходи. Т.е. устойчивостта, текущите плащания на пенсионната система да се подкрепят с доходността от Сребърния фонд. По този начин ще падне натоварването върху социалните осигуровки и активните в момента поколения.

Във връзка с това дебатът трябва да е по какъв начин е възможно ресурси от държавата да се прехвърлят към пенсион-

ната система и как държавата може да подкрепи в по-голяма степен разрастването на Сребърния фонд. Трябва спокойно и непредубедено да обсъдим целия този модел.

Освен това трябва да се изчисти и дефиницията на Сребърния фонд - дали е част от фискалния резерв и има само резервна функция, или може да се управлява като дългосрочен демографски стабилизационен фонд. Защото инвестиционните стратегии в двата случая са коренно различни.

При втория и третия стълб на пенсионния модел - капиталовия, ключова роля за това те да имат устойчива доходност и да заместват по-голяма част от доходите от държавното обществено осигуряване, има развитието на капиталовия пазар. Нашият капиталов пазар все още е в световната периферия и затова е много рисков - при криза спадат повече от развитите пазари, след това се възстановяваме много по-бавно. Трябва да бъде развита инфраструктурата на пазара, за да се повиши доверието в него, както и да се повиши интересът към България. Държавата има доста активи, които може да предложи на капиталовия пазар. Това ще даде по-голяма възможност за инвестиране и на пенсионните фондове, съответно ще се осигури доход за пенсионерите.

Да се засили ролята на втория и третия стълб на системата

Въпросът за вдигането на възрастта за пенсиониране е много чувствителен, но не може да се отлага дълго, защото ще се натрупат още по-големи проблеми с пенсионната система. Според АИКБ той трябва да бъде повдигнат още през второто полугодие на 2010 г. Вдигането на възрастта за пенсиониране няма алтернатива и това не е само тенденция в България.

АИКБ не споделя схващането, че бюджетът на НОИ трябва да се пълни единствено от осигуровки. Никой не е доказал, че ако пенсиите в по-голямата си част се плащат от постъпленията от данъци, е нещо лошо.

Нашата работодателска организация настоява намаляването на осигурителната вноска да продъл-

Васил Велев,
председател на АИКБ

„Никой не е доказал, че ако пенсиите в по-голямата си част се плащат от постъпленията от данъци, е нещо лошо

жи, при това в съчетание със засилване на тежестта на капиталовия стълб - втория и третия стълб на пенсионния модел. Защото при капиталовата схема размерът на осигуровката и пенсионния доход са в пряка връзка. Затова и капиталовата схема на осигуряване създава у хората заинтересованост от внасянето на осигуровки.

Така че дебатът сега трябва да е откъде да се вземат ресурси за това увеличаване на тежестта на капиталовия стълб. Смятаме, че все още има резерви в съкращаване на държавните разходи и провеждане на реформи в здравеопазването, армията, полицията. Решение в тази посока е и въвеждането на мултифондовете, при които осигуряването може да управлява личните си вноски.

Необслужените лизинги се увеличиха със 725%

Най-засегнати са договорите за тежкотоварните и леките автомобили

С 15.2% са се увеличили необслужваните лизингови договори на леките автомобили

Необслужваните лизингови договори се увеличават със 725% на годишна база, сочи статистиката на БНБ. Необслужваните лизингови договори към края на годината са на стойност 786 млн. лв., а в края на 2008 г. стойността им е била 95.4 млн. лв. Вземанията при лизинговите дружества по финансов и оперативен лизинг намаляват с 14.6% в края на 2009 г. на годишна база, показват данните от статистиката на БНБ. Размерът им е 4.975 млрд. лв.

Събираемост

Най-големи са проблемите по събиране на вземанията по лизингови договори за товарни и лекотоварни автомобили, сочи статистиката. На годишна база те намаляват с 24% и към края на годината са 1.171 млрд. лв. При изплащането на лизинговите вноски за компютърно и електронно оборудване също има проблеми. Спадът на събираемостта в тази област е от 19.66% до 43 млн. лв. Вземанията по лизинг на леки автомобили възлизат на 1.617 млрд. лв. Това е спад от 15.2%

на годишна база. Другите проблемни сектори са машините, съоръженията и индустриалното оборудване, както и недвижимото имущество. Вземанията при тях намаляват съответно с по 13.6% и 4.21% на годишна база. Събираемостта на договорите за лизинг, сключени с домакинствата, пък се понижава с 19.1%.

Промените при лизинговите дружества през последната година бяха породени от това, че нямаше добри инвестиционни намерения от основните потребители

- транспортни компании, строителни и пътностроителни фирми, обясни Петко Пашкулев, директор Продажи на УниКредит Лизинг. Затрудненията за плащане на лизинговите договори са породени от голямата междуфирмена задлъжнялост, обясни пред в. Пари Валентин Гълъбов, изпълнителен директор на Ти Би Ай Лизинг.

Дялове

Делът на договорите за лизинг на леки автомобили е най-голям - 33% от общия брой на вземанията. На

второ място се нареждат машините, съоръженията и индустриалното оборудване с 27.4%. Товарните и лекотоварните автомобили са на трето място с 23.9%, недвижимото имущество е с 9.1%, а на вземанията за компютърно и електронно обслужване се падат 0.9% от дължимите суми. Фирмите са сключили най-много договори за лизинг. Стойността им е 4.417 млрд. лв. Спрямо декември 2008 г. те намаляват с 14.2%. В края на 2009 г. лизинговите договори на домакинствата са за 426.5

млн. лв., а делът им намалява с 8.7% в сравнение със същия период на 2008 г.

Договори

През четвъртото тримесечие на годината новите договори за финансов лизинг са за 238.7 млн. лв., което е със 74.5% по-малко в сравнение със същия период на миналата година. Вземанията по финансов лизинг към края на годината са на стойност 4.9 млрд. лв. Това е намаление с 14.8% на годишна база.

Радослава Димитрова

Строежът на магистралите ще раздвижи сектора

Проблемите в лизинговия бизнес се забелязват още от средата на миналата година. През последното тримесечие на 2009 г. дори има подобрение в сравнение с предходните периоди.

Голяма част от затрудненията за плащане идва от неизплатените задължения към фирмите. Очакванията ни са, че през първото тримесечие на годината те ще съберат вземанията си и ще се разплатят по лизинговите си договори.

През тази година ще има и нови проекти за строеж на магистрала и това ще възвърне апетита на компаниите към инвестиции. Ще се

Петко Пашкулев, директор Продажи в УниКредит Лизинг

Голяма част от затрудненията за плащане идва от неизплатените задължения към фирмите

сключват нови договори за лизинг, най-вече за закупуване на товарна техника. Събуждането на фирмите ще се случи след първата половина на 2010 г.

Транспортният сектор е най-засегнат

Увеличението на необслужваните договори за лизинг в края на миналата година спрямо третото тримесечие е почти два пъти. Причината е, че фирмите нямат финансови ресурси, а имат големи ипотечни кредити. Междуфирмената задлъжнялост също е голяма и създава проблеми. Малките и средните предприятия имат най-много трудности.

Ние сме сключили договори с много малки и средни фирми, които сега имат финансови трудности. В такива случаи вземанията се реструктурират, за да не се натрупват големи неустойки. Правим и обратен лизинг на фирмите, които имат финансови трудности. Строителният и транспортният сектор са

Валентин Гълъбов, изпълнителен директор на Ти Би Ай Лизинг

Не е нормално в други сектори заплатите да се замразяват или намаляват, а в енергетиката да ги вдигат

най-засегнати от кризата. Но въпреки това сме оптимисти. Към средата на годината ще има подобрение.

В края на годината ще има подобрение

Голямото увеличение на годишна база се дължи както на ръста на нередовно обслужваните лизингови договори като обща сума, така и в спада в общия размер на вземанията по лизингови договори като цяло. Очаквам върхът на лошите вземания да бъде достигнат през първата половина на 2010 г., като след това ще наблюдаваме стабилизация и леко подобрение.

Икономическата криза засегна осезаемо лизинговия бизнес поради високата експозиция на портфейлите на лизинговите дружества в сектори като транспорта и строителството, които бяха силно засегнати от свиването на икономиката. Окуражени сме от позитивните сигнали в транспортния сектор, най-вече в международния транспорт, породени от някои

Пламен Павлов, изпълнителен директор на И Еф Джи Лизинг

Икономическата ситуация е в основата на драстичния ръст

положителни тенденции в Западна Европа, както и от очакваното съживяване на някои инфраструктурни проекти, които правителството обяви. По-бързото възстановяване на ДДС, както и своевременните разплащания от страна на държавата към бизнеса, също би помогнало на фирмите да изпълнят финансовите си ангажменти.

Над 182 хил. души са останали без работа през миналата година

С 50-60% са намалели обявите за работни места

Общият брой на наети на трудово и служебно правоотношение в края на декември достига 2.25 млн. души, което е със 182 хил., или 7.5% по-малко на годишна база, показват данните на Националния статистически институт (НСИ). Най-голям спад на заетостта има в сферата на промишлеността, от която са отпаднали 71 хил. души, строителството - 35 хил., а при работещите в търговията, ремонта на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството - 22 хил.

Дялове

Като процент годишният спад на заетостта е най-голям в строителния бранш - 18.1%. В сравнение със септември най-голямо намаление има в хотелиерството и ресторантьорството - 16.7%.

Най-много наети има в сферата на преработващата промишленост - 23.1%. Въпреки това обаче и там има спад от 3.9% при сравнението на данните за декември и септември.

Коментар

Данните не са изненада, тъй като все пак промишлеността и строителството бяха най-засегнати от кризата,

коментира за в. Пари Светлозар Петров, управител на JobTiger. По думите му обявите за работа са спаднали с около 50-60%. Във всички браншове има пропорционален спад, най-малък е в сферата на ИТ и финансите, казва Петров. Той допълва, че има стабилно търсене и на служители с добра езикова подготовка заради аутсорсването на дейности в страната и множеството кол центрове, които вече функционират у нас.

Заплата

606 лв. е средната месечна работна заплата за четвъртото тримесечие на 2009 г., като тя нараства с 10.6% спрямо същия период на предходната година. В края на декември средното възнаграждение е било 625 лв., което е нарастване с 59 лв., или 10.4% в сравнение с декември 2008 г.

За последните три месеца най-голямо увеличение на годишна база има в сферата на операциите с недвижими имоти - 24.3%, и строителството - 20.6%. Намаление на заплатата с 2.7% е регистрирано в държавното управление. Спрямо четвъртото тримесечие 2008 г. средната месечна работна заплата в обществен сектор нараства с 4.0%, а в частния сектор - с 13.2%.

Промени

Промените в заплатите на служителите зависят от

конкретния бранш и ситуацията, в която се намира фирмата, коментира Петров. Най-общо има голям дял от фирми, които не са променили заплащането на служителите си, още по-голям е дялът на тези, които са го намалили, и сравнително малко са фирмите, при които дори има известно увеличение. Като цяло може да се приеме, че заплатите са спаднали заради кризата с 10-20%, казва Петров.

Крайности

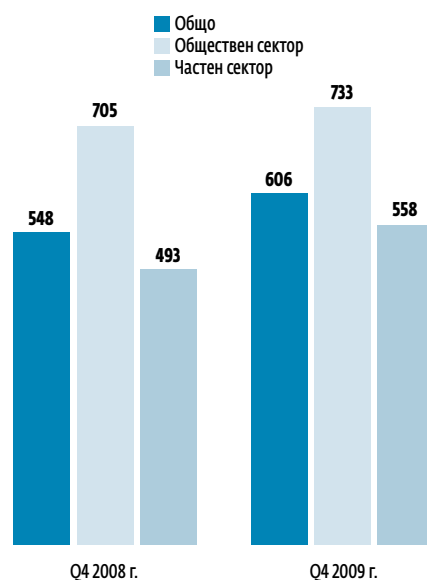
Най-висока средна месечна заплата през четвъртото тримесечие на 2009 г. са получавали зетите в производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива - 1358 лв.

На второ място е доскоршният фаворит, финансовите и застрахователните дейности със заплата от 1324 лв. Най-нископлатени са в сферата на хотелиерството и ресторантьорството - 386 лв.

Според експерти данните до известна степен може да се свържат с това доколко секторът е на светло. Така например в енергийния бранш, в който работят предимно държавни компании или частни, подложени на стриктни регулации, обикновено се обявяват реалните възнаграждения на служителите.

Дарина Черкезова

Средна месечна работна заплата по сектори

Източник: НСИ

Факти

Доходите на българина са спаднали с 11.9%

Общият доход средно на лице от домакинство през декември 2009 г. е 331.63 лв., което е с 11.9% по-малко в сравнение с 2008 г., показват данните на НСИ. Той по традиция се формира основно от работна заплата и пенсии, които имат дял от 76.9%. Общите разходи през декември възлизат на 311.46 лв., тоест намаляват

с 3.4% на годишна база.

Най-съществените пера са покупката на храна и жилищни консумативи, които са с дял от 52%.

Потребителите са намалили разходите си за дома и за храна, транспорт, облекло и др., но за сметка на това са увеличили разходите за здравеопазване, алкохол и цигари.

През 2009 г. българите са ограничили консумацията на хляб, тестени изделия и олио, но са консумирали повече месо, плодове и зеленчуци.

Дефицитът по текущата сметка се е свил три пъти

Правителството очаква в края на 2010 г. той да намалее до 8%

Три пъти се е свил дефицитът по текущата сметка на платежния баланс през 2009 г. Това показват данните на БНБ. Благодарение на разразилата се финансова криза дупката по текущата сметка се е свила до 2.912 млрд. EUR в края на миналата година в сравнение с 8.653 млрд. EUR в края на 2008 г.

Спрямо БВП дефицитът по текущата сметка е намалял до 8.62% спрямо двучифрените стойности от 25.41% за 2008 г. Правителството прогнозира дефицитът по текущата сметка през 2010 г. да е около 8%.

Вложения

Според данните на централната банка преките чуждестранни инвестиции се свиват наполовина и през миналата година те са били 2.844 млрд. EUR при 6.549 млрд. EUR година по-рано. От БНБ посочват, че преките инвестиции покриват

Износът ще стане определящо перо за икономиката ни и когато той започне да расте, това ще е знак, че сме излезли от кризата, смята финансовият министър Симеон Дянов

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

97.7% от дефицита за 2009 г., докато година по-рано те са покривали 75.7% от дупката по текущата сметка.

През граница

За разглеждания период износът продължава да намалява, като за 2009 г. той се свива с 22% до 11.783 млрд. EUR. Вносът също намалява, но с по-голяма стъпка от износа основно заради свитото потребление в страната. За година той е намалял с 33.3% до 15.86

млрд. EUR. За миналата година платежният баланс отново е отрицателен - с дефицит 649 млн. EUR, докато за 2008 г. бяхме с излишък 674.2 млн. EUR.

Биляна Вачева

8.6%

Общият дефицитът по текущата сметка на платежния баланс за 2009 г.

Чуждестранните инвестиции намаляват с над 56%

Чакат ни още по-лоши данни за 2010 г., подобрието ще е едва през 2011 г.

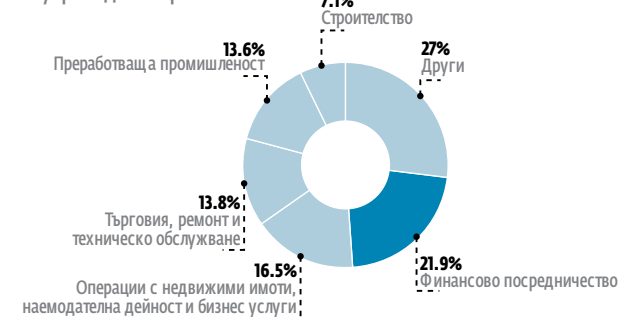
Прогнозите на анализаторите, че през 2009 г. преките чуждестранни инвестиции ще се свият наполовина, се сбъднаха. Предварителните данни на БНБ за цялата предходна година показват, че размерът им е достигнал едва 2.8 млрд. EUR, или с 56.56% по-малко в сравнение с януари - декември 2008 г., когато бяха 6.5 млрд. EUR.

Преките инвестиции на български компании в чужбина за цялата 2009 г. се увеличават със 134.5 млн. EUR, като ръстът е близо 4 пъти по-малък в сравнение с данните за 2008 г.

Структура

Най-много инвестиции са привлечени в сферата на финансовото посредничество - 622.6 млн. EUR. Интересът към сектор Недвижими имоти не е секнал въпреки кризата и операциите с тях са на второ място с инвестиции в размер на

Отраслова структура на преките инвестиции януари - декември 2009 г.

Източник: БНБ

470 млн. EUR. В търговия, ремонт и техническо обслужване са вложени 393.8 млн. EUR.

По държави най-много инвестиции за януари - декември 2009 г. са привлечени от Нидерландия - 30.9%, Германия - 15.2%, и Нидерландски Антили - 7.3%. Класацията до известна степен се изкривява поради факта, че в държави като Нидерландия и Антилите има добри условия за регистриране на компаниите.

Прогноза

Ние прогнозирахме около 50% спад на инвестиции-

Наказание Уволнения в агенцията за бежанците

Двама заместник-председатели на Държавната агенция за бежанците са уволнени вчера, а утре правителството ще освободи и нейния председател. Това стана ясно след срещата на министър-председателя Бойко Борисов с шефовете на болници. Сезирана е и прокуратурата за груби нарушения в държавната агенция, уточни той. Инспекторатът към правителството е правил там проверка през уикенда. Били установени случаи за източване на стотици хиляди левове.

К. Янева | pari.bg

Извод Автобусните превози загубили 1.82 млн. лв.

Националното сдружение на автобусните превозвачи е декларирало загуби от началото на блокадите на гръцката граница в размер на 1.82 млн. лв. Това показва обобщен формуляр, постъпил на 12 февруари в кризисния щаб за състоянието на граничните ни пунктове с Гърция, съобщиха от Министерството на земеделието и храните. ЕК е подготвила проекти на необходимите документи за прилагане на процедура срещу Гърция и те са изпратени за вътрешноведомствено съгласуване, се посочва още в съобщението. Блокадата при Кулата беше вдигната в четвъртък вечерта.

К. Янева | pari.bg

те до 3.5 млрд. EUR, като смятам, че след корекциите на предварителните данни прогнозата ни ще е съвсем точна, коментира за в. Пари Георги Прохаски, председател на Центъра за икономическо развитие.

През 2010 г. обаче ни чакат още по-лоши данни, като инвестициите няма да надхвърлят и 3 млрд. EUR, добави той.

Подобряване на резултатите можем да очакваме едва през 2011 г., и то само ако икономическата ситуация се подобри към средата на 2010 г., смята икономистът.

Дарина Черкезова

6% от БВП за здраве обеща ГЕРБ

► Здравният министър Божидар Нанев и заместникът му д-р Валерий Митрев могат да са доволни, че ще има повече пари за здравеопазването

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

40 болнични търга дадени на прокуратурата заради злоупотреби

В здравеопазването трябва да влязат допълнителни финансови средства, заяви финансовият министър Симеон Дянков вчера след среща на част от правителството с директори на болници.

Увеличение

В момента за здравеопазване се отделят 4.2% от БВП, а средно в Европа за сектора се отделят около 6.3%. Парите ще бъдат осигурени, стига с тях да няма злоупотреби, каза Дянков и допълни, че 40 болнични търга са дадени в момента на прокуратурата.

Финансовият министър отхвърли възможността в края на мандата това правителство да отдели 6.5% от БВП за здравеопазване. Това е голям ангажимент, за който първо трябва да излезем от

кризата. Моята амбиция е до края на мандата да стигнем до 6%, каза вицепремиерът.

Резерв

Здравната реформа тече по критериите, които са одобрени. Чухме много предложения и спорове. Това каза премиерът Бойко Борисов. Той съобщи, че 350-400 млн. лв. от резерва на НЗОК ще отидат за здравеопазване. За свършена работа ще се плаща месец преди да изтече предходният, обясни Борисов. Малко по-късно обаче Дянков заяви, че допълнителните 350 млн. лв. няма да са от резерва на НЗОК, а от трансфери. Това, което премиерът каза, е просто още една възможност, но за мен тази възможност не е необходима, понеже ние вече сме си изчислили така нещата, че тези пари да дойдат от по-добри приходи от НАП и Агенция Митници, поясни финансовият министър.

Светлана Желева

Сътрудничество Фермери от балкански страни се обединиха

Регионален Съвет за сътрудничество учредиха земеделски организации от България, Румъния и Македония. Това съобщиха от Асоциацията на земеделските производители в България, които бяха домакини на срещата във Велико Търново. Целта на новата структура е сформирани на единни позиции в аграрния отрасъл. В Съвета за сътрудничество влизат Асоциацията на земеделските производители в България (АЗПБ), Наци-

оналната федерация на земеделските производители в Румъния (НФЗПР) и Федерацията на фермерите в Република Македония (ФФРМ). Документът ще бъде изпратен на фермерите в Гърция, Турция, Молдова и Сърбия. С подписването на протокола трите държави се ангажират да представят единни позиции за защита на интересите на земеделците пред ЕК и еврокомисаря по земеделие Дачиан Чорощ, който е бивш агроминистър в Румъния. Новосъздадената структура ще е подобна на Копа Коджека, която е най-голямата неправителствена организация в ЕС.

С. Трифоновска | pari.bg

Настояват за ниска цена на магистрала Тракия

Очаква се днес официално да бъде обявен победителят в тър- га за Лот 2 на магистралата

Очаква се Управляващият орган към транспортното министерство да се произнесе днес дали одобрява изборния изпълнител за Лот 2 на автомагистрала Тракия. Миналия петък от Агенция Пътна инфраструктура са изпратили в транспортното министерство своето решение по становището на изборната комисия.

Това съобщи за в. Пари транспортният зам.-министър Ивайло Московски. Според него оторизираната дирекция в най-кратък срок ще разгледа и оцени избора, за да не се бави процедурата. Четири кандидата останаха да се състезават на финалната права. Най-ниска оферта от 137.8 млн. лв. предложи обединението Магистрала Трейс между Трейс Груп Холд и СК 13 холдинг, която вероятно ще е фаворит в търга, защото цената е с най-голяма тежест при избора на изпълнител. Другите две компании, допуснати до отварянето на ценовите предложения и подали по-висо-

ки оферти, бяха гръцките Aktor и Tema със съответно 292.1 млн. лв. и 247.6 млн. лв. Най-висока цена предложи Холдинг Пътища и втората австрийска компания Alpine Bau.

Процедура

Изборът на победител в търга за Лот 2 на магистрала Тракия може да бъде оспорен от останалите участници в конкурса едва след като той бъде оповестен официално. В момента един от кандидатите, който не бе допуснат до отварянето на ценовите оферти, австрийската компания Strabag, обжалва в Комисията за защита на конкуренцията самата процедура, защото тя се провежда по Закона за обществените поръчки, а не по правилата на Международната организация на инженерите консултанти ФИДИК.

Част от останалите три дисквалифицирани кандидата вече заявиха, че очакват протоколите и мотивите на комисията, с които са отстранени, за

да преценят дали да обжалват. Сред отпадналите са консорциумът между хърватската Конструктор инженеринг и българската Мостстрой, обединението между Главболгарстрой, Автомагистрала Черно море-Шумен, Иса 2000 и Пътстрой 92, както и турската Доуш иншаат в тиджарет.

Гаранции

Похвално е предложението на обединението от българските компании Трейс Груп и СК 13 да изградят Лот 2 на тази цена, но ще искаме от регионалния министър Росен Плевнелиев да даде ясни гаранции, че проектът няма да се осъбява. Известно е, че в момента цената на строителните материали е паднала, така че компаниите вероятно са разчели своите възможности, но държавният интерес трябва да е защитен максимално. Това коментира за в. Пари Иван Иванов, депутат от ДСБ. Той е отправил питане към министър Плевнелиев, на

► Ако процедурата по дури, през 2012 г. може и

което той да отговори по време на парламентарния контрол.

Според депутата съмнения за подобно осъбяване съществуват, защото Трейс Груп построи Лот 1 на магистрала Тракия от Оризово до Стара Загора срещу цената от 2.6 млн. EUR за километър, при положение че първоначалният договор е бил сключен за цена от 1.67 млн. EUR на

Мадара Бяла Норд АД връща заменените гори край морето

Върху земите в землището на Бяла не било предвидено строителство

Мадара Бяла Норд АД ще върне на държавата 720-те декара от горския фонд, придобити при замянка, извършена по времето на кабинета Станишев.

За да се изясни веднъж завинаги, че въпросните 720 дека не са придобити, за да бъдат застроени, декларирам, че Мадара Бяла Норд АД ще върне на държавата и последния декар, стига тя да гарантира, че тази гора ще си остане гора, каквато

е и в момента. Това пише в съобщението до медиите, подписано от собствениците на дружеството Момчил Караджов и Димитър Борисов.

Цел

Придобиването на земите от Държавния горски фонд в землището на Бяла във Варненска област чрез замяна не било с цел строителство. За замяната са дадени гори на стойност 7 млн. лв. Получените терени край Бяла са включени в неосъществения идеен проект на прочутия английски архитект Норман Фостър - Блек Сий Гардънс. Те

обаче са предназначени за буферна зона - зелен пояс, който да отделя проектираните екологични селища от останалата територия с цел там да не се строи, за да се гарантира именно зелената идея на проекта.

Върху тези земи не са предприемани действия за изваждането им от горския фонд и въвеждането им в регулация, допълниха от дружеството. Територията, върху която по идейния проект на сър Норман Фостър са предвидени екологични селища, била купувана постепенно в продължение на повече от 6 години от физически лица.

Екологична

Съгласно неосъществения идеен проект в екологичните селища придвижването трябва да се извършва без моторни превозни средства с цел опазване на околната среда, твърдят от Мадара Бяла Норд.

Преди два дни и собствениците на голф комплекс Тракийски скали край Каварна заявиха, че са готови да върнат земя от горския фонд, взета със замяна. Те поискаха от държавата да гарантира, че няма да се строи на земите покрай игрището

Красимира Янева

избор на изпълнител на Лот 2 на магистрала Тракия не зацikli в съдебни процеди да се возим по модерен път до морето

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

километър. От Трейс Груп Холд не бяха открити за коментар.

Отговор

Рискът при строежа на Лот 2 ще е изцяло за изпълнителя, коментира за в. Пари преди време зам.-министърът на регионалното развитие Георги Прегьов. Според него при изготвянето на тръжната документация за Лот 3

рискът ще бъде балансиран, т.е. ще бъде разпределен между държавата и строителя.

Цената не може да бъде променяна, гарантира и регионалният министър Росен Плевнелиев. Рискът за Лот 2 едва ли е калкулиран в оферта от 137.8 млн. лв., коментира Ясен Ишев, който оглавяваше дирекция в транспортното министерство, ангажирана

с разработване на политиката за изграждане на пътища.

Според него аутобанът не може да бъде изграден за две години на тази цена. Офертата на Трейс е напълно реалистична, твърди Иван Бойков, изпълнителен директор на Камарата на строителите в България.

Илиана Тончева
Димитър Ганев

Булгартабак Удължиха срока за избор на консултант

Агенцията за приватизация удължи срока за избор на консултант за продажбата на цигарения холдинг Булгартабак, съобщиха от ведомството. Причината за забавянето е, че изборната комисия има нужда от още разяснения по подадените четири оферти. Агенцията ще поиска допълнителна информация от участниците в конкурса - Ситигруп глобал маркетс лимитид, консорциум Кей Би Си Секюритийс Н.В - АД Токушев - съдружници, Консорциум Рай-файзен инвестмънт - Камбуров и руската Ренесанс секюритис.

К. Янева | pari.bg

АЕЦ Заради датчик леко падна мощността

Мощността на 1000-мегаватовия пети блок на АЕЦ Козлодуй бе намалена с 10% и блокът продължи да работи на 90% от номиналната си мощност на 14 февруари, съобщиха от централата. Понижаването на мощността е поради неизправност в датчик. Уточняват се необходимите действия за отстраняване на отклонението. Блокът остава в експлоатация с електрическа мощност 930 мегавата. Вчера шести блок на АЕЦ Козлодуй работеше със 100% мощност в съответствие с графика на Електроенергийния системен оператор.

Г. Кларк | pari.bg

Рокада Ново ръководство в енергийния оператор

Нов състав на съвета на директорите има Електроенергийният системен оператор (ЕСО) ЕАД, което е дълъгосрочно дружество на НЕК ЕАД. Негови членове вече са Диана Янева, Иван Йотов и Митю Христов. Мандатът на Иван Айолов и Валентина Христова изтече. Новият съвет на ЕСО ЕАД е избран за срок от 3 години. Диана Янева е изпълняващ длъжността директор на дирекция в икономическото министерство. Иван Йотов има близо 16-годишен стаж в структурите на НЕК ЕАД, Митю Христов е дългогодишен директор на диспечерското управление на НЕК.

Т. Манчева | pari.bg

Концесиите в транспорта на финала

Обмислят дали да отдават цели пристанища или части от тях за стопанисване

Транспортното министерство обмисля варианта дали да отдава на концесия цели летища и пристанища или само части от тях.

Това коментира за в. Пари транспортният зам.-министър Камен Кичев. Според него това е последният спорен въпрос, който предстои да бъде решен, преди ведомството да представи изцяло готовата стратегия за концесионирането на транспортната инфраструктура. Стратегията предвижда отдаването на концесия на големите пристанища Бургас и част от Варна (Варна-изток и Варна-запад), централните гари в София и Пловдив, летищата Пловдив, Русе и Стара Загора.

Документът ще позволи общините в София и Пловдив да участват в концесионирането на централните гари в двата града. Министерството не се е отказало от идеята за публично-частно партньорство, коментира преди време Кичев. Според него целта е най-напред да стартират процедурите за тези обекти, към които има интерес.

Гарите

Специално за гарите ще се върви към нова схема за модернизация, която планира те да станат транспортни центрове, като се включат и автогарите и паркингите към тях.

Тук ще имат роля и общините, които стопанисват автогарите. Според Кичев трябва да бъде намерена формата, която да стимулира и собствениците на големи автобусни компании да инвестират в тези центрове,

▶ Транспортният зам.-министър Камен Кичев смята, че има голям интерес към концесията на летища, пристанища и гари

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

за да се вляят допълнителни средства.

В момента, в който бъде представена официално стратегията за концесиониране на транспортната инфраструктура, ще стартират и процедурите за стопанисване на летищата Русе и Стара Загора, към които има вече заявен интерес, каза още Кичев.

В Евросъюза се разработват интересни форми на концесии на летища, които включват като инвеститори големи финансови институции. У нас все още този опит се проучва.

Такси

Пловдивският аериопорт ще свали от април с 50% летищните такси, съобщиха преди ден транспортният министър Александър Цветков. Според него така летището ще стане конкурентно на столичното и ще привлече нискотарифни и чартърни компании. Има сериозен интерес от страна на low cost превозвачите да използват услугите на аериопорта. През декември 2009 г. се откри редовна въздушна линия от Пловдив до Москва. Маршрутът се обслужва от руската S7 Airlines.

Илиана Тончева

Банките ще отнемат търговски центрове

14 фабрики и 11 хотела се продават на търг

След принудителното отнемане на жилища с необслужвани ипотечи в следващите 12-18 месеца може да бъдат засегнати и бизнес имотите - търговските и офисните центрове, както и индустриалните площи. Това съобщиха от консултантската компания MBL. Според нейните експерти банките нямат ясна стратегия как да се справят с този проблем и действат на парче според всеки отделен случай, като засега задържат имотите в своите баланси, за да избегнат отчитането на слаби финансови резултати. За преодоляването на

тази криза ще е необходим проактивен и гъвкав подход, смятат от компанията.

Реалност

Банките в повечето случаи отказват да отнемат имоти, като дори изтеглят от търг жилища, показва проучване на в. Пари. Справки в сайта за публични продажби на Камарата на частните съдебни изпълнители показват, че 14 фабрики и 11 хотела, много самостоятелни офиси, като повечето са в жилищни сгради, са обявени на търг. Според частни съдебни изпълнители, ако банките отнемат търговски или бизнес центрове, то това ще бъде от две групи инвеститори. Първите ще са такива, които не могат да довършат сградите

поради липса на средства, а вторите имат готови сгради, но нямат достатъчно наематели и не могат да си плащат кредитите.

Позиция

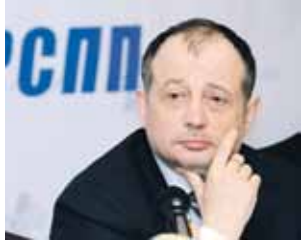
Преди около месец от Адрес недвижими имоти прогнозираха срив на пазара на имоти, ако банките масово започнат да отнемат имоти и да ги обявяват на търг. За в. Пари обаче банките признаха, че не желаят трезорите да се превръщат във фактор на имотния пазар. Освен това от срив финансовите институции също ще пострадат и за тях е по-изгодно да преговарят по-гъвкави условия с кредитополучателите си.

Красимира Янева

Изложение
Мобилният свят се обедини срещу Apple

Консорциум от 24 мобилни оператора, водени от американската AT&T, европейските Deutsche Telekom и Vodafone и азиатските NTT DoCoMo и China Mobile, започват борбата срещу магазина за приложения App Store на Apple. Те обявиха, че обединяват усилията си в началото на най-голямото изложение за мобилни комуникации в света World Mobile Congress, което започна вчера в Барселона, Испания. Консорциумът, озаглавен Wholesale Applications Community, е подкрепян от LG Electronics, Samsung Electronics и Sony Ericsson от производителите на мобилни телефони. По време на изложението корейската Samsung представи своята операционна система bada, а Nokia обяви, че се фокусира предимно върху мобилните услуги. Финландската компания не представи нов мобилен телефон на WMC за пръв път от повече от 10 години насам. Microsoft от своя страна оправда очакванията и представи изцяло нова операционна система за мобилни устройства. Компанията показва своята концепция Windows Phone 7, която заменя Windows Mobile.

Класация
Владимир Лисин най-богатият човек в Русия

Магнатът от бизнеса със стомана Владимир Лисин е най-богатият човек в Русия след една година, през която водещите олигарси в страната се бориха с финансовата криза и увеличиха богатствата си, показва класация. Лисин е собственик на завода за стомана Новолипецк Стил. През 2009 г. той е увеличил богатството си от 7.7 млрд. USD на 18.8 млрд. USD според списъка на руското списание Финанс. Така той измести миналогодишния водач, милиардера Михаил Прохоров, собственик на инвестиционния фонд Онексим. Богатството на Прохоров възлиза на 17.85 млрд. USD спрямо 14.1 млрд. USD през миналата година. Третият в списъка на списанието е собственикът на футболния клуб Челси Роман Абрамович, който може да се похвали с капитал от 17 млрд. USD през 2009 г. спрямо 13.9 млрд. USD година по-рано.

Износителите са доволни от слабото евро

► Волатилността на валутните пазари не дава ясна картина за бизнес организациите, коментират от BusinessEurope

Бизнесът коригира прогнозите си за европейската икономика, очаква 1.2% ръст

Слабото евро ще спаси европейския износ. Това прогнозират от европейската бизнес федерация, която завиши и прогнозите си за развитието на икономиката на Европейския съюз през 2010 г. Новите очаквания на BusinessEurope за годината са за ръст от 1.2%, заяви председателят й Филип де Бук.

Развитие
Единната европейска валута се срива спрямо американския долар през последните седмици, водена от несигурността около икономиките на Гърция, Португалия и Испания, които заплашват сигурността на еврозоната. Държавите, които са част от 16-членния блок, използващ еврото, са изправени пред огромни бюджетни дефицити и правителствена задлъжнялост,

което свали доверието в цялата еврозона и курса на еврото до 9-месечни минимума.

Според Де Бук обаче слабото евро може само да помогне на износителите от еврозоната, която така или иначе е експортно ориентирана. Липсата на доверие в развитието на европейската икономика може да ни помогне много, добавя той. И все пак волатилността на пазарите от последните седмици не дава ясна картина, за да може да се прогнозира как точно ще се развие ситуацията до края на 2010 г., казват от организацията.

Износът трябва да бъде и основен катализатор за забързване на икономическия ръст на европейската икономика, коментират от BusinessEurope. Организацията представлява интересите на над 20 млн. европейски малки, средни и големи компании.

Слабото евро прави европейските стоки по-евтини, което ги превръща в по-конкурентоспособни на глобалната сцена. Същевременно се наблюдава

тенденция за възстановяване на глобалната търговия. Комбинацията от тези два фактора може да помогне на експортно ориентирани компании, твърди Де Бок.

Прогноза

BusinessEurope завиши и прогнозите си за развитието на икономиката на Европейския съюз през 2010 г. Според новата прогноза БВП на страните членки на ЕС ще се увеличи с 1.2% до края на годината. Досегашната прогноза от септември миналата година бе за експанзия от 0.7%. Официалната прогноза на Европейската комисия е за ръст на европейската икономика от 1%. Тя най-вероятно също

ще бъде завишена на 23 февруари, коментират анализатори.

Въпреки положителните очаквания за развитието на икономическата ситуация от BusinessEurope очакват ръстът на безработицата да продължи и през тази година. Около 6.6 млн. работни места ще бъдат загубени в ЕС през 2009 и 2010 г., твърдят от асоциацията. От BusinessEurope настояват правителствата да осъществят значителни реформи в пазара на труда, за да улеснят създаването на нови работни места. Това трябва да спаси потребителското търсене, което скоро ще започне да усеща оттеглянето на правителствените стимули от пазарите.

Спасение
Германия се отказва да помага на Гърция

► Германия отхвърли идеята за създаване на специален фонд за спасяване на страните от еврозоната с фискални проблеми като Гърция, тъй като решението на бюджетните въпроси трябва да бъде търсено в техните корени, каза вчера в Брюксел финансовият министър на Германия Волфганг Шойбле.
► Международният валутен фонд, който

предоставя кредити на държавите, изпаднали в бюджетна криза, ще се ограничи до техническа подкрепа, посочват от германското ведомство.

► Гърция трябва да намали бюджетния си дефицит с 4 процентни пункта през тази година и да го свали до границата от 3% от БВП до 2012 г., посочва Шойбле.
► По думите му няма рецепта какво се прави, когато някоя от членовете на еврозоната е застрашена от банкрут. Подобен прецедент досега не сме имали, казва той.

Японската икономика забърза ръста си

► Ръстът на износа към Китай остави Япония втора по големина икономика в света

С 1.1% се е увеличил БВП на страната за последното тримесечие на 2009 г.

Японската икономика ускори растежа си и отчете 1.1% увеличение на БВП за последното тримесечие на 2009 г., което е над очакванията на анализаторите. Растежът на годишна основа е 4.6%, а за цялата година икономиката отчита спад от 5%, пише ВВС.

Положителното развитие на икономиката за последното тримесечие на годината помогна на страната да запази позицията си на втора по големина икономика в света, за която се състезава с Китай. Пекин отчете ръст от 8.7% за цялата 2009 г.

Износ

Всъщност именно ръстът на износа към Китай помогна на японската икономика да забърза ръста си за периода октомври - декември 2009 г.

Потребителските разходи, които носят 60% от БВП на страната, са се увеличили с 0.7% спрямо предходното тримесечие. Те са водени от правителствените програми за стимулиране на продажбата на нови автомобили и електроника. Въпреки субсидиите обаче потребителските разходи остават слабото звено на икономиката, коментират анализатори.

Инвестиции

Корпоративните капиталовни разходи са се увеличили с 1% през последното тримесечие на миналата година, което е първият ръст от март 2008 г. насам. Инвестициите от страна на публичния сектор са паднали с 1.6%, а износът се е увеличил с 5% за периода октомври - декември 2009 г.

Въпреки че Япония запази позицията си на втора по големина икономика в света, Китай диша опасно във врата й, показва статистиката.

6.6

► млн. работни места ще бъдат загубени през 2009 и 2010 г. в ЕС

Feature story

Social security rate cuts likely to be shelved

Focus now shifts to changes in very pension model

The pension reform in Bulgaria seems to have got stuck. After the government abandoned its plans to increase the retirement age, there appeared signs that social security contributions will most probably not be cut 1 percentage points in each of the next three years as mulled.

We need more time to see the effect of the raised minimum social security income for the self-employed and the effect of the reduction in the contribution rate by 2%, deputy minister of labour and social policy Hristina Mitreva pointed out. In her words, if pension system revenue fails to increase, the government may renounce its decision to further cut security rates.

Pros & cons

The reduction in security contributions in times of crisis is criticised by nearly all experts in the consultative council on the pension reform system, council member Grigor Dimitrov said. If the rate is cut 2 percentage points in 2010, social security collections will fall BGN 300 million. Such a gap is almost impossible to fill, given the slump in employment and wages in the real sector, he added.

Employers' organisations themselves are not unanimous on the problem. The reduction in social security contributions should continue until 2013, as the government promised, Bulgarian Industrial Capital Associa-

► If pension system revenue does not increase, the government may not cut social security rates any further, deputy labour minister Hristina Mitreva said

PHOTO MARINA ANGELOVA

tion chairman Vasil Velev underscored. That is already included in Bulgaria's convergence programme for development, i.e. it is a commitment made to Brussels, Confederation of Employers and Industrialists in Bulgaria (CEIB) chairman Ivo Prokoviev reminded.

There is no employers' organisation that does not want a reduction in social security rates but that can be dangerous in a crisis, the Bulgarian Industrial Association (BIA) pointed out. The chasm between the system's revenue and expenditure is widening and the only way to bridge it is increasing the subsidy from an already tough state budget, BIA chairman Bozhidar Danev said. The deficit of the state social security fund

in 2010 amounts to BGN 2.3 billion, i.e. it is 23 times as big as in 2000, he added.

Model

We are not giving up our plans for pension reform. The consultative council continues discussing measures to stabilise the system and secure adequate pensions to senior citizens, minister of labour Totyu Mladenov underscored. The focus will now shift to the very model of reform, a *Pari* daily's inquiry shows.

According to BIA, the philosophy and essence of the three-pillar pension security model should be preserved. The first pillar is state social security, which is funded by the contributions of the employed and used for pensions of the currently retired on a

solidarity principle. The second pillar is mandatory insurance with a private pension fund operating on a fully-funded principle. The third pillar is voluntary insurance with such a fund.

There is nothing wrong about covering state pensions with tax revenue, rather than with social security contributions, Velev commented. According to CEIB, now that the retirement age increase has been shelved, the government should consider more radical measures for changes in the pension system, such as introducing a fully-funded scheme for the first pillar. That, however, has been severely criticised by trade unions. The experts in the consultative council are not unanimous either.

Mass renegotiation of bonds upcoming

Even well performing companies likely to take advantage of situation

Mass renegotiation of bond issues is looming large. Institutional investors, which are the biggest players on the Bulgarian bond market, are getting ready for a new wave of problematic issues in 2010. A lot of issuers are yet to seek renegotiation of the terms, Saglasie pension insurance company CEO Milen Markov told the *Pari* daily. Bul Ins CEO Stoyan Prodanov also believes there

will certainly be payment delays. The economic situation in Bulgaria suggests that we will most probably witness new troublesome issues in 2010, TBI's Svetoslav Velinov pointed out. In his words that will be prompted by the still poor economic recovery and limited lending.

Issuers, however, disagree. I do not expect more such procedures than usual, Elana Financial Holding board of directors chairman Kamen Kolchev said.

Reasons

The crisis has hit hard even enterprises that have high

return rates. That is why even good companies are experiencing liquidity difficulties. Even a well operating company may fall victim not so much to market contraction as to poor cash flow management. Then it will have difficulties servicing its bond payments. The problem is that there are a lot of issues maturing in 2010 and besides interest, issuers will have to pay principal as well, Markov explained.

Institutional investors are categorical that they made proper risk assessment before buying bonds. However, the upcoming line of issues for renegotiation, which was started by Alen Mak, Balkancar Zarya and Alma Tour, may tempt even well performing companies to join in.

Effect

Some companies that do not fare that badly may try to take advantage of

the situation and seek renegotiation of their bond issues, Markov forecast. The launched procedures have a demoralising effect, Prodanov underscored.

For the time being there are no signs that any of the companies with maturing bond issues in 2010 is having financial problems. Since the beginning of the year two companies have paid off their issues. We serviced our last payments according to schedule and we do not plan new bond issues in future, Agroleasing and Transleasing, which have one and the same owner, told the *Pari* daily.

Issuers with bonds maturing by the middle of the year include the municipality of Shumen, Metizi, Piraeus Bank Bulgaria, Hinchovski Investment Group, Enemona, Paldin Lion Group, and Elana Holding, data of the Bulgarian Stock Exchange show.

Finance

Leasing contract defaults jump 725% in 2009

The outstanding receivables on leasing contracts surged 725% in 2009, year on year, Bulgarian National Bank data show. Leasing defaults amounted to BGN 786 million at the end of 2009, compared with BGN 95.4 million in 2008. The biggest slump in collections was registered in truck leasing, 43% to BGN 1.171 billion. Leasing payments for computer and electronic equipment fell 19.66% to BGN 43 million. Car payments amounted to BGN 1.617 billion, down 15.2% year on year. Payments on household leasing contracts decreased 19.1%. Corporate leasing contracts amounted to BGN 4.417 billion last year, down 14.2% from the previous year. Household leasing agreements totalled BGN 426.5 million in 2009, or 8.7% less than in 2008.

Labour

Another 182,000 people lose job in 2009

The total number of employees at the end of December reached 2.25 million, down 182,000 (7.5%) year on year, data of the National Statistical Institute show. The highest slump in employment was in industry (71,000 workers), followed by construction (35,000 workers). The number of employees increased the most in the processing industry, 23.1%. Nevertheless, the figures show a 3.9-percent decline in December compared with September 2009. The average monthly salary in the fourth quarter of last year was BGN 606, up 10.6% on the corresponding period in 2008. Salaries increased the most in the real estate sector (24.3%) and construction (20.6%). The total average household income per capita stood at BGN 331.63 in December 2009, down 11.9% compared with a year ago. Total expenses in December amounted to BGN 311.46, down 3.4% on an annual basis. Food and maintenance accounted for some 52% of household costs.

FDI

Foreign investment down 56.56% in 2009

Foreign investment in Bulgaria dropped by half in 2009, preliminary data of the Bulgarian National Bank show. FDI stood at EUR 2.8 billion, down 56.56% from EUR 6.5 billion in 2008. The direct investment of Bulgarian companies abroad for the full 2009 increased by EUR 134.5 million. However, the rise was a quarter of that registered in 2008. The financial sector attracted the big-

gest volume of funds, EUR 622.6 million. Second was the real estate branch with EUR 470 million foreign investment. The Netherlands was the biggest investor in Bulgaria in 2009 (30.9%), followed by Germany (15.2%) and the Netherlands Antilles (7.3%). The forecast for 2010 is even worse. Foreign investment will not exceed EUR 3 billion, Georgi Prohaski, chairman of the Centre for Economic Development, told the *Pari* daily. Only if the economic environment improves by the middle of this year, can we expect better results in 2011, he added.

Balance

Current account gap shrinks three-fold

Bulgaria's current account deficit shrank three-fold in 2009, central bank data show. The financial crisis reduced the gap to EUR 2.912 billion, compared with EUR 8.653 billion in 2008. Deficit-to-GDP fell to 8.62% from 25.41% in 2008. The government projects a gap of about 8% of GDP this year. Foreign direct investment decreased by half to EUR 2.844 billion and covered 97.7% of the deficit, compared with 75.7% in 2008. Exports fell 22% to EUR 11.783 billion in 2009. Imports plunged 33.3% to EUR 15.86 billion. The balance of payments showed a EUR 649 million deficit, compared with a EUR 674.2 million surplus in 2008.

Transport

Guarantees wanted against Trakia price hike

The ministry of transport is expected to say on Tuesday whether it approves the selected contractor for Trakia motorway's lot 2. On Friday, the Road Infrastructure Agency sent its decision to the transport ministry, deputy minister Ivaylo Moskovski told the *Pari* daily. Four candidates remained for the construction of Trakia's lot 2. Unified Highway Trace, a consortium between Trace Group Hold and SK 13, offered the lowest bid, BGN 137.8 million. It stands the biggest chances to be chosen, as the price is one of the leading factors. We will want guarantees from regional minister Rosen Plevneliev that the price will not be raised during construction, right-wing MP Ivan Ivanov told the *Pari* daily. The reason for the request is that Trace Group built Trakia's lot 1 for EUR 2.6 million per kilometre, though the price in the contract was EUR 1.67 million per kilometre. The price will not change, minister Plevneliev pledged. Trace's bid is realistic, Ivan Boykov, executive director of the Bulgarian Construction Chamber, said.

Upcoming Metizi bond payment due Feb 22

► Metizi is the first company due to make a bond payment on February 22.

► The company reported a drastic slump in sales and turnover for 2009.

► However, Metizi's profit jumped a total of 870% to BGN 97,000.

► Thus the company meets the financial parameters set in its bond issue prospectus.

ИНВЕСТИТОР

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Мнения

Ще има желаещи да променят условията по дълговите емисии

Тепърва ще има вълна от желаещи да предоговарят условията си. Очаквам да има компании в не толкова лошо състояние, които да се опитат да се възползват от случващото се и да се наредят на опашката за предоговаряне на условията.

Проблемът е, че през тази година има много емисии, които падежират, и освен лихви емитентите ще трябва да плащат и главници. Ние сме повишили вече изискванията си към емисии, в които инвестираме. Рискът за българските дългови книжа вече се е увеличил. Хората трябва да разберат, че издаването на облигации не е шега работа.

Има, разбира се, и дружества, които не са

Милен Марков,
гл. изп. директор на ПОК Съгласие АД и председател на Комитета по инвестиции и капиталови пазари към БАДДПО

” Не мисля, че ще има отлив от дълговия пазар, защото има достатъчно качествени компании

с лошо управление, но кризата им намали възвръщаемостта. Нещата са много променени отпреди 4-5 години. Има висок риск и дребните облигацио-

нери не искат да стават крайни купувачи. На борсата се търгува доверие, а сега то е намаляло. Малките играчи предпочитат да оставят парите си на влог с 6-7% лихва, а на пазара има облигации с по 15-16% доходност. Няма гаранция обаче, че парите ще се върнат обратно. Това е криза на доверието. Подобна вече преживяха банките. Най-лошото нещо е парите да стоят встрани от икономиката.

Не мисля, че ще има спад на облигационния пазар. В момента има доста добри компании, които може да извадят качествени емисии. Дали ще се финансират с облигации или със заема за емитента, няма значение.

Не очаквам повече изменения от нормалното

Не очаквам да има повече предоговаряния от нормалното. Предоговаряне на параметрите по дълг може да има при банките, тъй като там разговорите не са публични.

При облигациите обаче има елемент на публичност и аз не вярвам някой да загуби имидж и да отиде да преговаря с облигационерите си, ако няма нужда от това. Колкото до риска, изискването за качество на емитента безспорно се повишава.

Камен Колчев,
председател на съвета на директорите на Елана Финансов холдинг

” Емисията облигации на Елана върви нормално

Както банките повишават изискванията си при отдаване на заем, така и облигационерите завишават своите претенции.

Завишаването на критерии за дългово финансиране ще е стимул да се търсят други форми на финансиране. Аз очаквам 2010 да е годината на сливания и придобивания, а следващата да е годината на дяловото финансиране. Емисията облигации на Елана върви нормално.

Данни

Продажбите на Бросс холдинг АД намаляват с 23%

Продажбите на варненския Бросс холдинг АД са се понижали с 22.9% на годишна база до 20.5 млн. лв. Това показва неконсолидираният отчет към четвъртото

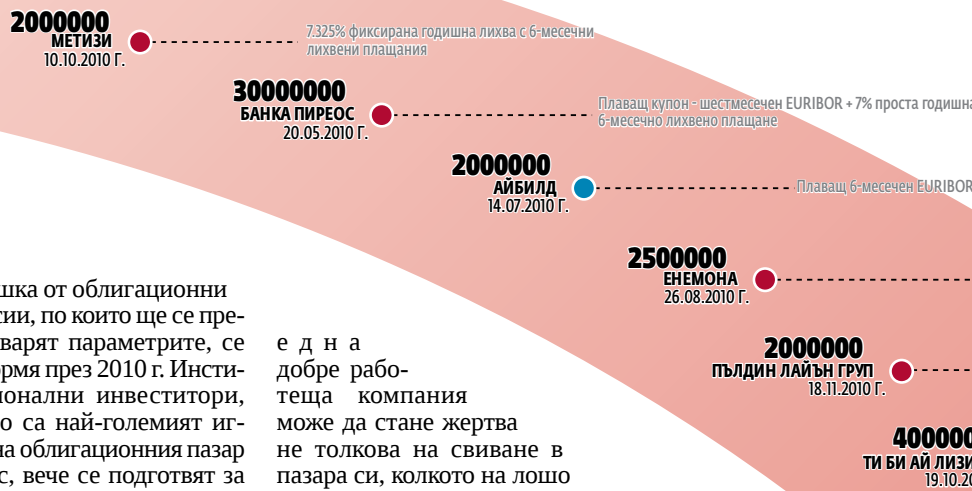
тримесечие на миналата година. Оборотът на дружеството намалява с 21.45% до 21.2 млн. лв. Продажбите формират 96.5% от общите приходи. Разходите за дейността на компанията се понижават с 20.2% до 21.2 млн. лв. Печалбата на Бросс хол-

динг за 2009 г. отчита 88.2% спад на годишна база. Положителният финансов резултат се свива до 59 хил. лв. Акциите на холдинга не се търгуват на БФБ, но компанията има емитирани облигации. Книжката са за 6 млн. EUR и са с падеж 31 август 2011 г.

Задава се лавина предоговаряния

Дори работещи компании ще пробват разколебаването в държателите на

Размер на емисиите и падежи по дати

Опашка от облигационни емисии, по които ще се предоговарят параметрите, се заформя през 2010 г. Институционални инвеститори, които са най-големият играч на облигационния пазар у нас, вече се подготвят за нови проблемни емисии. Тепърва ще има вълна от желаещи да предоговарят условията си, коментира за в. Пари Милен Марков, главен изпълнителен директор на ПОК Съгласие АД и председател на Комитета по инвестиции и капиталови пазари към БАДДПО. Логиката говори, че може би закъснения в плащанията ще има, твърди и изпълнителният директор на Бул Инс Стоян Проданов.

Икономическата обстановка в България предполага, че през 2010 г. най-вероятно ще станем свидетели на нови „проблемни емисии“, обяснява Светослав Велинов от Ти Би Ай. По думите му причината за това са все още слабото икономическо възстановяване и ограниченото кредитиране.

От редиците на емитентите обаче идват обратни очаквания. Не очаквам да има повече предоговаряния от нормалното, каза председателят на съвета на директорите на Елана Финансов холдинг Камен Колчев.

Причина
Кризата удари силно дори и предприятия, които имат висока норма на възвръщаемост. Затова и добри компании изпитват ликвидни трудности. Специфичното на ситуацията е, че дори

е д н а добре работеща компания може да стане жертва не толкова на свиване в пазара си, колкото на лошо управление на паричните потоци. Тогава тя ще е изправена пред затруднение да изпълнява плащанията си по дългови книжа. Проблемът е, че през тази година има много емисии, които падежират, и освен лихви емитентите ще трябва да плащат и главници, обяснява Марков.

Институционалните инвеститори са категорични, че вече са преценили риска, който поемат при включването си в дадена емисия, и играят на доста по-сигурно. Покрай сухото обаче може да изгори и мокрото. В задаващата се серия предоговаряния, която вече започна с Ален мак, Балканкар Заря и Алма тур, може да се появят добре действащи компании, които да се опитат да „минат метър“.

Аванс
Очаквам да има компании в не толкова лошо състояние, които да се опитат да се възползват от случващото се и да се наредят на опашката за предоговаряне на условията, прогнозира Марков.

Започналите отлагания действат деморализиращо, твърди Проданов. По думите му някои компании може и да имат възможност да си плащат, но като видят, че може да се разсрочва, решават и те да го направят.

Д о момен-та няма данни от нито дружество, което има падежиращи облигации, че е изправено пред затруднение. От началото на 2010 г. две компании - Агрилизинг ЕАД и Транслизинг ЕАД, завършиха емисиите си. От компании, които имат общ собственик, обясниха за в. Пари, че са направили последните си плащания в срок и нямат намерения занаяпред да се финансират с облигации. До края на първото полугодие по данни на БФБ плащания имат още община Шумен, Метизи АД, ТБ Банка Пиреос България АД, Хинчовски Инвестмънт Груп АД, Енемона АД, Пълдин Лайън Груп АДСИЦ, Елана холдинг АД.

Метизи
Най-близо като дата е плащането на Метизи. То трябва да се състои на 22 февруари. Компанията има драстичен спад на продажбите и оборота си през миналата година. Печалбата ѝ обаче скача главоломно с 870% до 97 хил. лв. Така дружеството успява да покрие изисквания по финансовите коефициенти както са в проспекта за облигациите си. Опитите на в. Пари да се свърже с ме-

ГЛОБАЛ ИНВЕСТ

РЕПО СДЕЛКИ С АКЦИИ

02/ 9 559 555
02/ 9 554 140

В последните месеци търговията с дългови книжа на фондовата борса е почти замряла

Цитат

„ Големите финансови институции не трябва да бъдат защитавани от фалит

► Пол Волкър, съветник в Белия дом

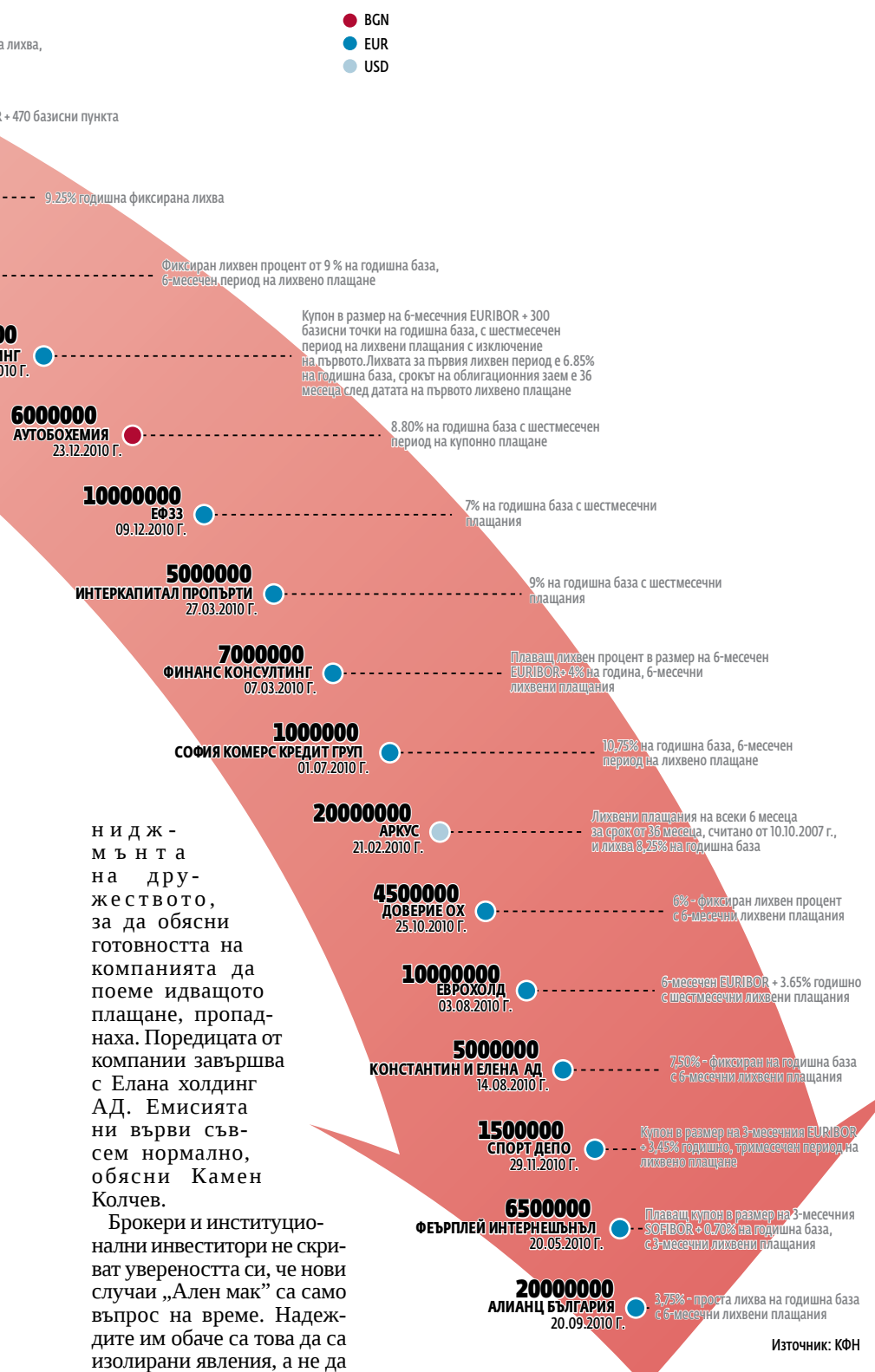
Цифра на деня

18 683

► лв. е стойността на облигациите, които преминаха през БФБ в понеделник

на от нови я по облигации

ват да се възползват от
дългови книжа

ни джмънта на дружеството, за да обясни готовността на компанията да поеме идващото плащане, пропадаха. Поредицата от компании завършва с Елана холдинг АД. Емисията ни върви съвсем нормално, обясни Камен Колчев. Брокери и институционални инвеститори не скриват увереността си, че нови случаи „Ален мак“ са само въпрос на време. Надеждите им обаче са това да са изолирани явления, а не да се превърнат в рецидив.

Мирослав Иванов

Коментари

Логиката говори, че ще има закъснения

Разсрочването на емисиите е регулярен процес и не мисля, че ще има чак лавина от предоговаряния. Неприятно е, защото това действа деморализиращо. Някои компании може и да имат възможност да си плащат, но като видят, че може да се разсрочва, решават и те да го направят. Трябват превантивни мерки, защото когато една емисия се издъни, няма смисъл от действия.

Капиталовите пазари приемат добре новината за ниския риск пред дър-

Стоян Проданов, изпълнителен директор на Бул Инс

„ Фондовете за земеделски земи по-малко пострадаха от спада

жавата. Но определянето на корпоративния риск е различно, защото трябва да се вземат под внимание секторът, в който работи фирмата, финансовите й показатели и т.н.

Емисиите, в които ние сме инвестирали, не са затруднени. Логиката обаче говори, че може би закъснения ще има. Вижда се, че 15-20% от домакинствата и фирмите имат проблеми, а част от дружествата са изправени пред финансова трудност, да не кажа несъстоятелност.

Големите инвеститори няма да се отдръпнат

Основната причина за затягане на кредитните пазари бяха задълбочаващата се икономическа криза, водеща до влошаване на платежоспособността на кредитополучателите, и големите загуби от лоши кредити, довели до преосмисляне на рисковата политика на кредитните институции. Отраженията на финансовата криза бяха усетени и у нас, като достъпът до кредитиране беше значително ограничен.

Капиталовият пазар е сериозен източник на финансиране и въпреки проблемите през последните две години не очаквам отдръпване на емитенти от пазара на облигации. В условията на подобряваща се макрорамка моите

Светослав Велинов, ръководител на отдел Инвестиции в Ти Бй Ай Асет Мениджмънт

„ Във всеки стадий на икономическия цикъл има определен процент неизпълнение на задължения по емисии облигации

очаквания са, че институционалните инвеститори ще продължат да бъдат основен участник на пазара на корпоративен дълг.

Във всеки стадий на икономическия цикъл се наблюдава определен процент от defaults (неизпълнение на задължения по емисии облигации). Този процент е по-висок по време на рецесия и в първоначалния период на икономическо възстановяване. Текущата икономическа обстановка в България предполага, че през 2010 г. най-вероятно ще станем свидетели на нови „проблемни емисии“, тъй като икономическото възстановяване е все още слабо, а кредитирането ограничено.

Позиция

Нямат край дълговите неволи

Нещо непознато започна да се случва на капиталовия пазар у нас. След като усетиха, че няма гаранция, че ще спечелат от акции, играчите вече се запознаха и с възможността да се озорят при прибиране на парите от облигации. Който е изненадан, си е за негова сметка. Повечето големи играчи май не са. Дали обаче и кандидатите да издават дълг знаят какво правят? В последните го-

Мирослав Иванов mivanov@pari.bg

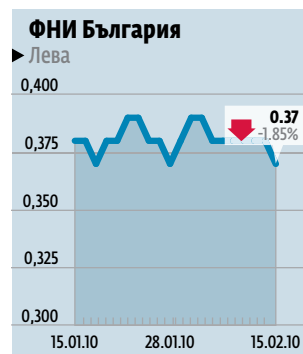
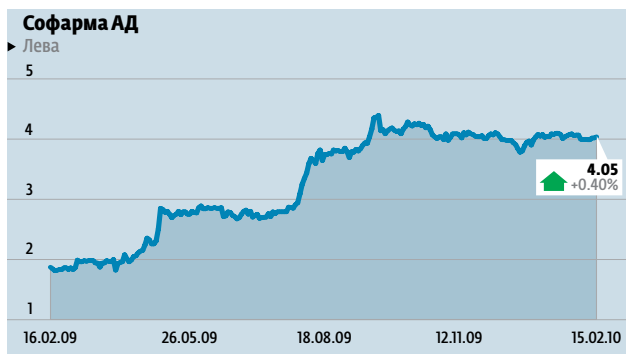

дини при безпроблемния достъп до финансиране какви ли не компанияйки се опитаха и успяха да издадат облигации. Сега

нещата не стоят така. И все някой ще трябва да обере луфта между розовите представи отпреди 2-3 години и реалността сега.

Едно е сигурно - ще пада пазарене между спукващи балона на резултатите си компании и опитващи се да си вземат поне част от парите държатели на книжа. Нещо интересно започва да се случва на капиталовия ни пазар...

Нагоре

София БТ АД: 10
▲ +10.00%

БенчМарк фонд имоти: 22
▲ +6.67%

Параходство БРП: 575
▲ +4.19%

Надолу

Полимери АД: 1543
▼ -13.22%

ИД Златен лев АД: 50
▼ -10.84%

Енергоремонт холдинг: 133
▼ -9.87%

Обем

ФНИ България: 51 029
▼ -1.85%

Зърнени храни България: 25 633
▼ -1.09%

ЦКБ АД: 23 070
▼ -0.08%

Борсов коментар

Борсовите индекси се оцветиха в червено

С превес на продавачите започна новата седмица на фондовата борса, което оцвети в червено и четирите индекса на капиталовия ни пазар. Най-силна отрицателна корекция претърпя широкият BG40, който се понижи с 1.91% и затвори на ниво 118.23 пункта.

След него се нареди равнопоставеният BGTR30, който се спуна до 334.21 базисни точки, след като отчете спад от 1.24%. Бенчмаркът на сините чипове Sofix се понижи с 0.95% до 436.40 пункта. Секторният индекс BGREIT заличи 0.28% и се гмурна до 45.49 точки.

Песимизмът понижи пазарната капитализация на 72% от търгуваните 50 компании. Биковите останаха с 20% дял, а останалите 8% от позициите не претърпяха промяна в цената на книгата си. Оборътът в

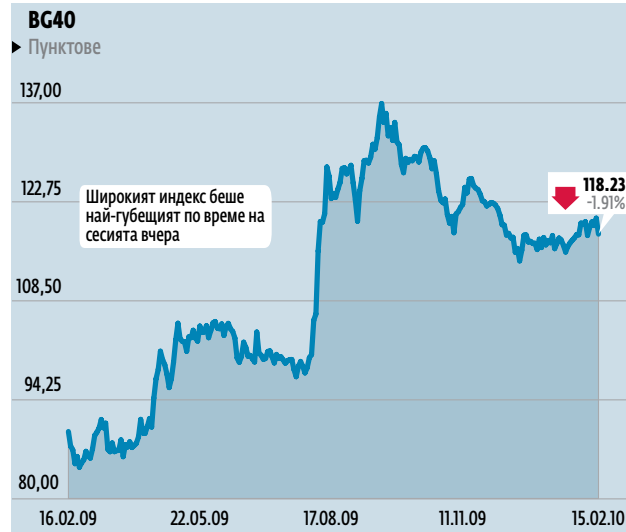
Атанас Христов
ahristov@pari.bg

Спад на капитализацията отчетоха 72% от търгуваните позиции

акции остана нисък, като за тези сделки бяха изхарчени 329.66 хил. лв., или 91.4% от оборота на регулиран пазар.

Полимери АД стана водач на мечките, след като заличи 13.22% от цената на книгата си. По позицията на компанията минаха 1543 лота, а цената на затваряне се стопи до 1.70 лв. за акция. Най-губещият син чип беше Орграхим АД, което нама-

ли с 4.09% стойността на акциите му.

София БТ АД беше лидерът на биковите, като книгата му се повиши с 10%. Общо 10 лота смениха собственика си на цена 29.70 лв. за акция. Най-печелившата позиция в Sofix беше Софарма, като книгата на фармацевтичната компания добавиха 0.4%.

Инвеститорите насочиха вниманието си към книгата на Фонд за недвижими имоти България АДСИЦ и Зърнени храни България АД. При фонда за имоти 51 029 дяла смениха собственика си, а по позицията на агрокомпанията минаха 25 633 акции.

Написаното не е препоръка за сделки с ценни книжа.

Сделки

Химимпорт се разделя с Галата

Делът на Химимпорт в Инвестиционна компания Галата АД е намалял с още 485 броя акции. Това става ясно от уведомлението, което новата публична компания обяви пред Българската фондова борса. Въпросните акции представляват 4.85% от капитала на Инвестиционна компания Галата АД. Сделката беше сключена на 10 февруари на регулирания пазар на борсата. Тогава книгата смениха собственика си на цена 9002.50 лв. за акция. За сделките с дяловете на Галата бяха изхарчени 4.37 млн. лв. След транзакцията участието на Химимпорт АД в капитала на Инвестиционна компания Галата АД намаля до 12.39%. Делът на холдинга в Галата прогресивно намалява. При дебюта на компанията Химимпорт държеше мажоритарния пакет в публичната компания. Още с листването на Галата обаче холдингът се раздели с 28.9% от капитала, които бяха купени от Холдинг Варна. Впоследствие нови 8.9% бяха изтъргувани на борсата. Благодарение на сключените сделки Галата продължава да е най-скъ-

пата акция на БФБ с цена над 9000 лв. .
М. Иванов | pari.bg

Отчет

Агро финанс притежава близо 127 хил. дка земя

Фондът за имоти Агро финанс АДСИЦ е собственик на 126 962 дка земеделски земи, показва месечният бюлетин на дружеството за края на януари 2010 г. Година по-рано в портфейла на компанията е имало 87 358 дка. Средствата, инвестирани в земи, са 35.8 млн. лв. Средната цена на декара, която компанията е плащала за покупка на земите, е 281.93 лв. В края на януари отдадените под аренда земи от Агро финанс са 97 хил. дка, което е 76% от общата собственост. Средната рента е 21 лв. Общите приходи на фонда през 2009 г. се понижиха с 64% до 2.17 млн. лв. Силно намаля печалбата, която се стопи с 97.4% на годишна база. Положителният финансов резултат се стопи до 111 хил. лв. Последната сделка с акциите на Агро финанс е от 29 януари, когато 100 лота смениха собственика си на цена 0.99 лв. за акция. Пазарната капитализация на фонда за земя е почти 32 млн. лв.

М. Иванов | pari.bg

Търговия на БФБ

Код	Номинал	Име	Обем (лотове)	Отваряне	Висока	Ниска	Средна	Затваряне	Промяна (%)	P/E	P/S	P/B
5ALV	1.00 BGN	Албена Инвест Холдинг АД	180	5,9	5,9	5,9	590,00%	5,9	0,00%	14,70	3,85	0,38
5SR	1.00 BGN	Стара планина Холд АД	1639	2,2	2,17	2,14	2,16	2,14	-2,59%	114,07	0,95	0,89
6S7	1.00 BGN	Синергон Холдинг АД	4723	1,96	1,95	1,9	1,92	1,91	-2,55%	1,63	0,25	0,31
3JR	1.00 BGN	Софарма АД	9900	4,03	4,05	4	4,01	4,05	0,40%	16,22	1,12	2,14
4BJ	1.00 BGN	Българска роза-Севтополис АД	640	1,45	1,47	1,45	1,45	1,47	1,31%	30,30	1,33	0,94
4CF	1.00 BGN	ЦКБ АД	23070	1,3	1,32	1,3	1,31	1,3	-0,08%	4,97	0,56	0,45
5BR	1.00 BGN	Параходство БРПАД	575	1,67	1,74	1,72	1,73	1,74	4,19%	10,56	1,04	1,03
5DOV	1.00 BGN	Доверие ОХАД	6930	3,35	3,48	3,32	3,46	3,33	-0,48%		0,24	0,23
5F4	1.00 BGN	ПИБАД	1254	2,52	2,51	2,48	2,5	2,48	-1,63%	6,81	0,64	0,68
5MB	1.00 BGN	Монбат АД	260	6,55	6,46	6,46	6,46	6,46	-1,45%	16,06	2,22	2,12
5ODE	1.00 BGN	КРЗ Одесос АД	35	110	110	107,05	107,36	107,05	-2,68%	28,00	1,59	1,03
5ORG	1.00 BGN	Орграхим АД	25	85,5	84,01	82	83,37	82	-4,09%		0,41	0,69
5OTZ	1.00 BGN	ОЦКАД	406	14,15	14	13,86	13,94	13,96	-1,34%		1,02	2,24
5PET	1.00 BGN	Петрол АД	4038	4,52	4,9	4,3	4,35	4,44	-1,88%		0,31	14,99
6C4	1.00 BGN	Химимпорт АД	1152	2,83	2,84	2,75	2,77	2,76	-2,47%	3,08	0,44	0,52
6C4P	1.00 BGN	Химимпорт АД (прив.)	13120	2,83	2,82	2,77	2,8	2,8	-1,06%			
6C9	10.00 BGN	КТБ АД	15	61	60	60	60	60	-1,64%	6,87	2,04	1,40
6H2	1.00 BGN	Холдинг Пътища АД	963	2,55	2,52	2,5	2,51	2,51	-1,57%		0,38	1,94
6L9	1.00 BGN	Спарки Елтос АД	125	2,25	2,2	2,2	2,2	2,2	-2,22%		1,17	0,39
3NB	1.00 BGN	Неохим АД	10	28,6	28,1	28,1	28,1	28,1	-1,75%		0,93	0,72
3TU	1.00 BGN	Трансстрой-Бургас АД	2	92	85	85	85	85	-7,61%	11,07	0,64	1,05
4BN	1.00 BGN	Балкан АД	751	10,58	10,6	10,58	10,59	10,58	-0,03%	11,65	0,55	0,63
4EN	1.00 BGN	Еврохолд България АД	1305	1,39	1,41	1,37	1,38	1,39	0,22%			0,49
4I8	1.00 BGN	Индустриален КХАД	150	2,46	2,54	2,54	2,54	2,54	3,21%		0,21	0,58
4PV	1.00 BGN	Пампорово АД	206	9,57	8,8	8	8,02	8,8	-8,04%		1,46	0,49
4PX	1.00 BGN	Юрий Гагарин АД	10	37,9	38,97	38,97	38,97	38,97	2,82%	11,66	0,82	0,78
5IP	1.00 BGN	Полимери АД	1543	1,96	1,76	1,7	1,72	1,7	-13,22%		0,25	0,04

Код	Номинал	Име	Обем (лотове)	Отваряне	Висока	Ниска	Средна	Затваряне	Промяна (%)	P/E	P/S	P/B
5ZE	1.00 BGN	Елхим Искра АД	2200	2	1,96	1,95	1,95	1,95	-2,45%	16,53	1,09	1,04
57B	1.00 BGN	Булгартабак-холдинг АД	25	18,5	17,99	17,99	17,99	17,99	-2,78%	36,39	0,49	0,39
59X	1.00 BGN	Унифарм АД	80	40,93	40,45	40,45	40,45	40,45	-1,17%			
5BP	1.00 BGN	Билборд АД	1244	1,13	1,12	1,12	1,12	1,12	-0,80%	17,11	0,60	0,48
5MA	1.00 BGN	Медика АД	500	1,67	1,72	1,72	1,72	1,72	3,00%			0,77
5MR	1.00 BGN	Момина крепост АД	330	1,71	1,7	1,7	1,7	1,7	-0,29%	11,47	0,17	0,54
5MY	1.00 BGN	Мостстрой АД	108	3,4	3,4	3,31	3,36	3,4	0,00%			2,86
6ARI	1.00 BGN	Арома АД501	1,54	1,55	1,55	1,55	1,55	0,52%	15,44	0,46	0,73	
6D3	1.00 BGN	Девин АД	203	3,48	3,36	3,36	3,36	3,36	-3,59%	39,57	0,88	1,81
6EG	1.00 BGN	Енергоремонт Холдинг АД	133	15,2	13,7	13,7	13,7	13,7	-9,87%	2,97	0,32	1,81
6K1	1.00 BGN	Каолин АД	1376	5,82	5,8	5,8	5,8	5,8	-0,29%	20,08	1,13	1,28
6S4	2.00 BGN	Северкооп Гъма Холдинг АД	245	0,76	0,77	0,76	0,76	0,76	-0,92%	0,76	0,14	0,09
6SL	1.00 BGN	Софарма логистика АД	21900	0,74	0,72	0,7	0,71	0,72	-3,38%		11,54	0,62
6SO	1.00 BGN	София Комерс-Заложни къщи АД	1310	4	3,95	3,95	3,95	3,95	-1,25%			
6A4	1.00 BGN	Енемона АД	509	9,04	9	8,81	8,85	8,82	-2,45%	6,57	0,55	1,10
T24	1.00 BGN	ТКХОЛДАД	25	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	0,00%		0,23	0,28
T43	1.00 BGN	Зърнени Храни България АД	25633	0,64	0,64	0,63	0,63	0,63	-1,09%	14,05	0,64	0,55
T57	1.00 BGN	Трейс груп холд АД	184	73,5	72,25	72	72,21	72	-2,04%	41,68	1,06	3,11
3JU	1.00 BGN	София БТАД	10	27	29,7	29,7	29,7	29,7	10,00%		0,37	0,55
A29A	500.00 EUR	Ти Би Ай Лизинг ЕАД	20	96,5	95	95	95	95	-1,55%			
4EC	1.00 BGN	ЕЛАРГ ФЗЗ АДСИЦ	2210	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,00%	7,19	2,38	0,67
5BU	1.00 BGN	ФНИ България АДСИЦ	51029	0,38	0,37	0,37	0,37	0,37	-1,85%			
6BMA	1.00 BGN	БенчМарк фонд имоти АДСИЦ	22	0,42	0,45	0,45	0,45	0,45	6,67%			
6F3	1.00 BGN	ФезърПлей Пропъртис АДСИЦ	4080	0,44	0,44	0,41	0,42	0,41	-5,91%	2,17	0,62	0,31
VLKB	1.00 BGN	ЖКЗ, издадени по ЗОСОИ	23400	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	0,00%			
VLKS	1.00 BGN	ПКБ, издадени по ЗСПЗ и ЗВСВГЗГФ	45823	0,18	0,18	0,17	0,18	0,18	0,00%			
3Z4	1.00 BGN	ИД Златен лев АД	50	4,5	4,01	4,01	4,01	4,01	-10,84%			

16 ИНВЕСТИТОР

Български компании ще се търгуват на Варшавската борса

УниКредит Булбанк подписа договор с Полския централен депозитар

Българските публични компании вече ще може да се търгуват на Варшавската фондова борса. Това стана възможно, след като УниКредит Булбанк подписа договор с Полския централен депозитар за извършване на попечителски услуги.

Процедура

Технически няма проблем банка да предостави възможност за двойно листване, когато няма директна връзка между националните депозитари, коментира за в. Пари Иван Такев, изп. директор на БФБ. Количеството акции, които се съхраняват чрез Булбанк по дадена компания, ще бъдат листнати за търговия на Варшавската борса, а сетълментът на сделките там ще се осъществява от Полския депозитар.

Ако някой от членовете на Варшавската борса иска да направи сделка с притежаваните от него акции на БФБ, ще трябва първо да прехвърли акциите си в местен инвестиционен посредник, обясни за в. Пари Александър Вучков, ръководител на отдел Попечителски услуги в УниКредит Булбанк.

Пазар

Новината от УниКредит Булбанк изненада пазарните участници. От вас чуваме

за този договор, но след като проучим нещата, не изключвам възможността да се листнем във Варшава чрез Булбанк, каза Огнян Донеv, изп. директор на Софарма. Освен фармацевтичната компания на този етап и Интеркапитал Пропърти Дивелопмънт АДСИЦ има намерение да се търгува във Варшава. Подготвяме нова емисия акции, която да се запише от български и полски инвеститори през първата половина на 2010 г., каза Николай Майстер, изп. директор на ИП Интеркапитал Маркетс, консултант на фонда за имоти.

Технология

Причината банка да осъществи връзките между двете депозитари е че, Централният депозитар не използва SWIFT системата. По същата причина няма и инвестиционен посредник, който да осъществява

► Наличието на чуждестранни компании ще даде възможност на полските инвеститори да диверсифицират портфейла си, коментира Ивона Срока, изп. директор на Полския централен депозитар

двойно листване, коментира Деница Христова, изп. директор на ИП БенчМарк Финанс. SWIFT е специфична среда за пренос на данни, използвана от всички банки. Полският депозитар иска да работи с нас само ако ползваме SWIFT среда обясни Иван Димов*, изп.

директор на Централния депозитар. По думите му ЦД вече е предал необходимите документи, които изискват от SWIFT, и изчаква да мине процедурата.

Магдалена Иванова

*Интервю с Иван Димов, изп. директор на Централния депозитар, четете утре във в. Пари

Тип	Валута	Емисионна стойност					Цена при обратно изкупуване
		До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 001 евро	
консервативен	USD	156.45	155.68	154.92	154.54	152.63	152.63
консервативен	EUR	11.55	11.50	11.44	11.41	11.27	11.27
консервативен	EUR	79.77	79.39	79.00	78.61	77.45	77.45
балансиран	EUR	98.13	97.65	97.18	96.70	95.27	95.27
балансиран	EUR	715.94	712.47	708.99	705.52	695.09	695.09
високодоходен	EUR	152.92	152.19	151.47	150.74	145.64	145.64
високодоходен	EUR	73.56	73.21	72.85	72.50	70.73	70.73
високодоходен	EUR	140.91	140.23	139.55	138.88	135.49	135.49
високодоходен	EUR	271.24	269.94	268.65	267.36	258.32	258.32
високодоходен	EUR	164.94	164.16	163.37	162.59	157.09	157.09
високодоходен	EUR	208.54	207.55	206.55	205.56	198.61	198.61
високодоходен	EUR	74.08	73.72	73.37	73.02	70.55	70.55
консервативен	EUR	222.72	221.65	220.59	219.53	212.11	212.11

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. ст/г	ЦОИ	Доходност и Риск				От началото на публ. предлагане			
				От началото на годината (не се анюализира)	Стандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. предлагане (анюализирана)				
Авора Капитал АД											
Авора Кепитъл - балансиран	балансиран	4.8837	4.9081	5.0790	4.8837	4.7860	-5.16%	11.72%	-11.21%	-29.35%	21.01.2008
Авора Кепитъл - GLOBAL COMMODITY FUND	фонд в акции	6.6970	6.7305	6.9649	6.6970	6.5631	-5.46%	13.84%	1.55%	-17.70%	23.01.2008
Авора Кепитъл Югоизточна Европа	високодоходен	10.0735	10.2246	10.4764	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	23.09.2009
Актив Асет Менеджмънт АД											
Актив Асет Менеджмънт АД	фонд в акции	2.5050	2.5050	2.5050	2.5050	2.5050	0.51%	28.51%	24.35%	-58.72%	12.11.2007
Актив Асет Менеджмънт АД	балансиран	2.9613	2.9613	2.9613	2.9613	2.9613	-0.45%	24.32%	12.71%	-52.29%	12.11.2007
Астра Асет Менеджмънт АД											
Астра Асет Менеджмънт АД	паричен пазар	до 249999.99 лв	над 250 000 лв	над 6 месеца	над 6 месеца	над 6 месеца					
Астра Кеш	балансиран	10.8415	10.8198	10.8307	10.8307	10.8361	0.87%	0.12%	6.42%	6.10%	06.10.2008
Астра Баланс	балансиран	10.7822	10.7822	10.6750	10.6750	10.8361	0.18%	6.69%	12.70%	5.41%	06.10.2008
Астра Плюс	фонд в акции	10.2426	10.1916	10.0897	10.0897	10.0000	-0.86%	10.25%	16.77%	1.43%	06.10.2008
БенчМарк Асет Менеджмънт АД											
БенчМарк Асет Менеджмънт АД	балансиран	13.5556	13.4214	13.4214	N/A	N/A	6.88%	11.26%	7.30%	14.12.2005	
БенчМарк Фонд-1 Акции и Облигации	фонд в акции	8.4430	8.3594	8.3594	-0.20%	14.32%	4.93%	-3.79%	1.01.2006		
БенчМарк Фонд-2 Акции	балансиран	5.7164	5.6598	5.6598	-3.31%	10.82%	-7.06%	-14.46%	21.06.2006		
БенчМарк Фонд-3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	7.9583	7.7265	7.7265	-2.45%	16.05%	14.35%	-11.92%	05.02.2008		
БенчМарк Фонд-4 Енергетика	фонд в акции	10.7850	10.4709	10.4709	2.04%	8.23%	8.85%	2.29%	05.02.2008		
БенчМарк Фонд-5 ЦИЕ	паричен пазар	11.4752	11.4752	11.4752	1.15%	0.21%	9.05%	8.40%	03.06.2008		
Болкан Капитал Менеджмънт АД											
Болкан Капитал Менеджмънт АД	фонд в облигации	83.0628	82.7721	83.0628	0.16%	4.21%	12.33%	-5.25%	20.11.2006		
Болкан Баланс	фонд в акции	51.7931	51.7931	51.7931	-0.20%	2.40%	9.84%	-14.94%	20.11.2006		
Болкан Плюс	фонд в акции	70.7219	70.7219	70.7219	2.58%	4.53%	18.09%	-12.41%	03.10.2007		
Варчев Менеджмънт Къмпани ЕАД											
Варчев Менеджмънт Къмпани ЕАД	фонд в акции	100.3930	98.8984	98.8984	-2.94%	2.27%	1.20%	-0.12%	04.01.2007		
Варчев Баланс	балансиран	82.5194	81.2908	81.2908	-1.11%	0.63%	-1.38%	-7.54%	25.06.2007		
ДСК Управление на активи АД											
ДСК Стандарт	фонд в облигации	1.26330	1.26330	1.26330	1.07%	0.97%	5.56%	5.68%	01.12.2005		
ДСК Баланс	балансиран	1.08107	1.07461	1.07461	0.16%	6.22%	9.46%	1.79%	01.12.2005		
ДСК Растеж	фонд в акции	0.78740	0.7750	0.7750	0.73%	15.57%	23.96%	-6.08%	01.03.2006		
ДСК Имоти	фонд в акции	0.73227	0.72789	0.72789	-0.23%	3.24%	-1.63%	-14.91%	07.03.2008		
ДСК Евро Актив	ниско рисков	1.03700	1.02861	1.02861	0.57%	N/A	N/A	N/A	07.05.2009		
Елана Фонд Менеджмънт АД											
Елана Фонд Менеджмънт АД	балансиран	104.1398	103.1036	103.1036	0.86%	9.79%	13.14%	0.85%	07.12.2005		
Елана Баланс	балансиран	109.4746	109.4746	109.4746	0.26%	8.64%	8.40%	2.45%	06.03.2006		
Елана Високодоходен Фонд	фонд в акции	91.0110	89.6560	89.6560	0.47%	14.79%	19.41%	-0.58%	20.06.2005		
Елана Фонд Паричен Пазар	паричен пазар	116.3539	116.3539	116.3539	1.28%	0.63%	6.32%	6.81%	31.10.2007		
Елана Долар Фонд	ниско рисков	91.9550	91.5805	91.5805	1.86%	3.30%	-7.43%	-4.08%	01.02.2008		
Елана Фонд	ниско рисков	102.8236	102.7208	102.7208	0.0000	0.0000	N/A	4.35%	01.07.2009		
Златен Лев Капитал АД											
Златен Лев	балансиран	5.0126	4.9826	4.9826	1.93%	10.04%	14.84%***	5.62%	08.07.1999		
Златен Лев Индекс 30	фонд в акции	до 100 000 лв	от 100 001 до 1 000 000 лв	над 1 000 000 лв	1.0638	1.0586	1.0559	N/A	N/A	N/A***	01.06.2009
Капман Асет Менеджмънт АД											
Капман Капитал	балансиран	18.8639	18.7323	18.7323	0.71%	9.29%	5.94%	12.56%	28.09.2004		
Капман Макс	фонд в акции	12.2281	12.0581	12.0581	0.20%	12.84%	6.93%	4.86%	05.01.2006		
Карол Капитал Менеджмънт ЕАД											
Карол Капитал Менеджмънт ЕАД	фонд в акции	1.3303	1.3106	1.3106	2.67%	13.85%	18.19%	3.92%	10.05.2004		
Карол Капитал Менеджмънт ЕАД	фонд в акции	0.7260	0.7153	0.7153	4.06%	18.84%	51.84%	-9.49%	04.10.2006		
Карол Капитал Менеджмънт ЕАД	фонд в акции	0.9020	0.8887	0.8887	2.87%	15.96%	7.18%	-5.15%	23.11.2007		
КД Инвестмънтс ЕАД											
КД Инвестмънтс ЕАД	фонд в облигации	до 127 3359	над 127 3359	над 127 3359	0.74%	3.47%	3.47%	6.49%	04.05.2006		
КД Облигации България	балансиран	15.0949	15.0949	14.9454	0.31%	8.54%	6.55%	3.33%	17.12.2004		
КД Пеликан	фонд в акции	0.7455	0.7382	0.7309	-0.50%	15.55%	12.36%	-7.94%	04.05.2006		
КТБ Асет Менеджмънт АД											
КТБ Асет Менеджмънт АД	балансиран	787.8930	782.0047	782.0047	1.03%	8.59%	22.88%	-12.08%	09.05.2008		
КТБ Фонд Акции	фонд в акции	715.7452	710.3905	710.3905	0.95%	10.26%	28.33%	-16.14%	09.05.2008		
ОББ Асет Менеджмънт АД											
ОББ Асет Менеджмънт АД	ниско рисков	10.5698	10.5698	10.5698	0.92%	2.56%	4.27%	2.37%	30.01.2006		
ОББ Баланс	балансиран	120.0047	120.0047	120.0047	-0.01%	8.54%	11.65%	2.46%	30.01.2005		
ОББ Премиум Акции	фонд в акции	7.0485	7.0485	7.0485	0.07%	18.68%	32.41%	-8.28%	30.01.2006		
ОББ Патриониум Земя	фонд в акции	10.0941	10.0941	10.0941	0.25%	1.56%	0.92%	0.90%	30.01.2009		
Оверон Финанс АД											
Оверон Финанс АД	фонд в акции	9.7756	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	25.06.2009		
ПФБ Асет Менеджмънт АД											
ПФБ Асет Менеджмънт АД	фонд в акции	0.5305	0.5279	0.5279	0.78%	6.95%	11.36%	-24.83%	19.11.2007		
ПФБ Класик	балансиран	0.7504	0.7478	0.7478	0.52%	3.32%	-12.18%	-12.18%	19.11.2007		
ПФБ Гарант	ниско рисков	0.9729	0.9715	0.9700	0.89%	2.52%	5.21%	-1.28%	19.11.2007		
Райфайзен Асет Менеджмънт (България) ЕАД											
Райфайзен Асет Менеджмънт (България) ЕАД	консервативен	до 50 000 лв / 40000 USD	над 50 000 лв / 40000 USD	над 50 000 лв / 40000 USD	0.77%	0.66%	7.09%	5.18%	16.03.2006		
Райфайзен (България) Фонд Паричен Пазар	консервативен	1.2421	1.2384	1.2384	1.34%	1.93%	7.93%	5.61%	16.03.2006		
Райфайзен (България) Фонд Облигации	балансиран	0.8747	0.8712	0.8677	0.60%	5.70%	6.10%	-3.46%	16.03.2006		
Райфайзен (България) Фонд Акции	балансиран	0.6769	0.6735	0.6701	0.31%	10.71%	10.68%	-9.60%	16.03.2006		
Райфайзен (България) Балансирани Доларов Фонд	балансиран	0.7654	0.7624	0.7594	0.29%	8.00%	5.96%	-12.65%	11.02.2008		
Райфайзен (България) Фонд Защитена Инвестиция в Евро	консервативен	0.0000	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	19.01.2010		
Свободен период от 19.01.2010 до 28.01.2010		1.0515	1.0515	1.0515	N/A	N/A	N/A	N/A			
Лимитиран период от 29.01.2010 до 28.04.2010											
Сентинел Асет Менеджмънт АД											

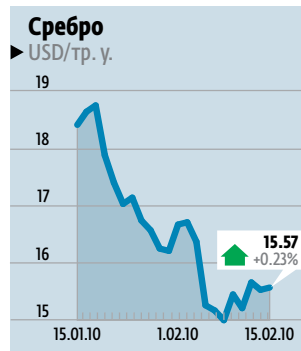

Стока на деня

2.32

► процента се повиши никелът на борсата в Лондон и достигна 19 000 USD/т

” По време на борсовата сесия в понеделник металът **добави 431 USD** към стойността си и по този начин излезе на първо място по ръст за деня сред всички търгувани метали

” Цената на среброто отбеляза **слабо повишение** в цената си и достигна **15.57 USD/тр.у.** Основната причина за този спад беше доларът, който и вчера изпреваря евро

Цифра на деня

2.12

► процента загуби бялата захар по време на вчерашната борсова сесия и достигна **580.47 USD/т**

” Захарта **загуби 12.57 USD** от стойността си и по този начин отбеляза втори пореден ден на спад. Основната причина за това отново е **слабото търсене** на суровината

Златото събира сили за покоряване на нови върхове

” На борсата в Лондон златото с **незабавна доставка се котираше за 1100.65 USD/тр.у.,** което е **повишение с 0.64%**

► Лошата финансова ситуация в Гърция разклати доверието в капиталовите пазари и върна интереса към златото

Цената на златото отново се върна над 1100 USD/тр.у., след като слезе от това ниво преди седмица. За анализаторите това движение беше колкото очаквано, толкова и изненада. От една страна, стои доларът, който бележи ръст спрямо еврото за четвърти пореден ден и по време на вчерашната сесия се търгуваше за 1.3590 EUR/USD, което е ръст 0.31%. Проблемът с

Гърция също не е за подценяване. Бюджетният ѝ дефицит за 2009 г. достигна 12.7%, а недисциплинираната финансова политика нанесе сериозен удар върху единната европейска валута, която достигна своето деветмесечно дъно.

В същото време стана ясно, че големите икономики в Европа не желаят да помогнат финансово на южната ни съседка и това

допълнително разклати доверието към еврото. След всичко това инвеститорите започнаха сериозно да се замислят и върху реалната сила на долара, като дилемата в случаят е дали щатската валута има реално икономическо покритие за толкова рязкото си повишение, или силата ѝ идва единствено от изключителната слабост, проявявана от еврото. Тази несигурност обръща

погледите на всички към стоковите пазари и най-вече към златото, които са далеч по нискорискови и по време на криза са доказали своята стабилност.

На борсата в Лондон златото с **незабавна доставка се котираше за 1100.65 USD/тр.у.,** което е повишение с 0.64%. В Ню Йорк фючърсите за март се повишиха с 0.81% и стигнаха 1098.40 USD/тр.у.

Тренд

Инвеститорите подновиха интереса си към медта

Началото на седмицата доведе до масово изкупуване на благородни и цветни метали на Лондонската борса за метали. Една от най-печелившите суровини се окача за медта, която успя да добави повече от 44 USD към стойността си и стигна 6841 USD/т.

Добрите новини, идващи от изток, накараха брокерите да забравят негативната тенденция от петък, когато металът загуби 1.84%, достигайки 6841 USD/т., и възвърна интереса към цветния метал. Най-голямо влияние оказва информацията за състоянието на японската икономи-

” На борсата в Лондон, цената на медта се повиши с **0.66%** и достигна **6841 USD/т.** Другите големи победители бяха **каляят и никелът, които спечелиха съответно 1.49 и 2.32%**

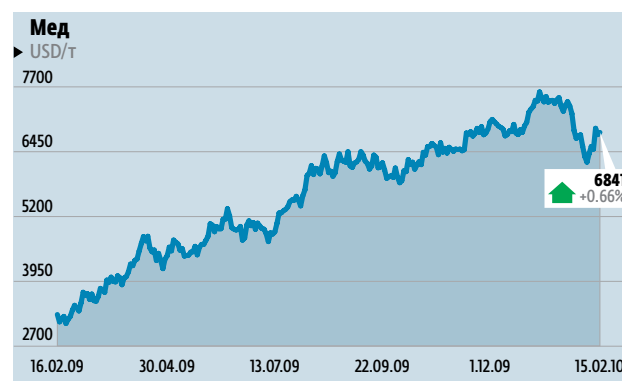
ка. Според цифрите, изнесени от правителството, брутният вътрешен продукт на страната за четвъртото тримесечие на миналата година е отбелязал

ръст от 4.6%. Това леко изненада анализаторите, чиито прогнози достигаха едва 3.5% ръст.

Данните, идващи от Япония, винаги са били от изключителна важност за определянето на цената на метала, тъй като страната е четвъртият

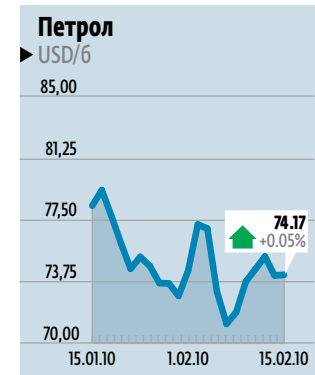
по големина вносител и играе основна роля при ценообразуването.

В същото време Goldman Sachs Group Inc. остави прогнозата си за ръст на китайската икономика с 11.4% непроменена и това допълнително помогна за положителното движение вчера.

► Спот цени на суров петрол

Вид	Последна цена
СРЕДИЗЕМНО МОРЕ	
ИРАНСКИ ТЕЖЪК	69,02
СИБИРСКИ	71,38
УРАЛСКИ С+Г	71,38
САХАРСКИ	73,28
СЕВЕРНО МОРЕ	
БРЕНТ	72,45
ОСБЕРГ	73
ЕКОФИСК	72,75
СТАТФОРД	73
ФОРТИС	71,87
ФЛОТА	71,05
УРАЛСКИ СIF	71,3
ЗАПАДНА АФРИКА	
БОНИ ЛЕК	73,47
КУА ИБОЕ	73,07
ФОРКАДОС	72,77
КАБИНДА	71,99

► Спот цени на петролни продукти

Вид	Купува	Продава	Условия на доставка	Спецификации
БУТАН С	690,00	700,00	CIF	
ПРОПАН	650,00	660,00	CIF	
БЕНЗИН СУПЕР	0,00	0,00	CIF	
БЕНЗИН СУПЕР	650,00	652,00	FOB	
АВИОГОРИВО	586,00	586,00	FOB	
НАФТА	652,00	654,00	CIF	
ГАЗБОЛ	588	586	CIF	РУСИЯ
ДИЗЕЛ F	599,00	601,00	FOB	50RPM
МАЗУТ	459,00	461,00	CIF	1.0%HSFO
МАЗУТ	434,00	436,00	CIF	3.5%HSFO

► Цени на цветни метали

Метал	Цена на разплащане	Купува 3 м.	Продава 3 м.
МЕД	6841	6868	6874
КАЛАЙ	16400	16375	16445
ОЛОВО	2135	2157	2167
ЦИНК	2182	2196	2206
АЛУМИНИЙ	2033	2063,5	2065
НИКЕЛ	19000	19101	19140
АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	1880	1850	1925

► Спот цени на благородни метали

Метал	Купува	Продава	Най-висока	Най-ниска
ЗЛАТО	1101,1	1101,7	1102,55	1091,88
СРЕБРО	15,54	15,59	15,64	15,46
ПЛАТИНА	1512	1517	1522,25	1504,75
ПАЛАДИЙ	419	421	420,5	415,5

► Срочни цени на пшеница

Произход/място на доставка	Вид	Условия на доставка	Февруари
МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА	FOB	193,25
АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА	СПОТ	486,48
ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА	СПОТ	168,34
АНГЛИЯ	ХЛЕБНА	ИЗТ. БРЯГ	155,82
ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА	CIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	-
УНГАРИЯ	ХЛЕБНА	CIF УНГАРИЯ	-
УКРАИНА	ХЛЕБНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	199,07
РУСИЯ	ФУРАЖНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	141,03

► Срочни цени на агрокултури

Вид	Борса	Единица	Март
Царевича	CBOT	USD/bu.	373,25
Ечемик	ASE	USD/MT	131,54
Памук	NYBOT	USD/lb.	74,91
Какао	NYBOT	USD/MT	3103
Кафе	NYBOT	USD/lb.	134,3
Рапица	ASE	USD/MT	354,63
Ориз	CBOT	USD/cwt	14,26
Овес	CBOT	USD/bu.	241,75
Соя CBOT	USD/bu.		954

► Срочни цени на агропродукти

Вид	Борса	Единица	Март
Захар	NYBOT	USD/lb.	26,33
Соево масло	CBOT	USD/lb.	38,32
Портокалов сок	NYBOT	USD/lb.	135,35
Мляко	CME	USD/cwt	14,25
Обезмаслено мляко	CME	USD/cwt	108,5
Масло	CME	USD/lb.	150
Денатуриран етанол	CBOT	USD/gal.	1,7

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркската стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг.; 1 бу. царевича = 25.4016 кг.; 1 бу. овес = 15.4224 кг. 1 lb. = 0.4536 кг.; 1 MT = 1000 кг.; 1 cwt = 50 кг.; 1 gal. = 3.785 л.; 1 USD = 1 US cent
Източник: Bloomberg

България се нареди сред най-рисковите икономики

Исландия и Гърция са най-опасни, испанското правителство заподозря план за разбиване на еврото

Бюджетен дефицит. Правителствена задлъжнялост. Свиване на еврозоната. Познати думи от света на икономиката от последните седмици. Според някои анализатори Гърция, Испания и Португалия заплашват да сринат стабилността на еврозоната заради огромните правителствени харчове, които от своя страна доведоха до нечувана задлъжнялост и бюджетни дупки. Европейската централна банка и Брюксел също отвърщат на удара, твърдейки, че вярват на правителствата на страните членки на еврозоната и адекватността на мерките, които предприемат в борбата срещу собствените си кризи. Председателят на ЕЦБ Жан-Клод Трише също обяви, че стабилността на еврозоната е повече от сигурна. Но винаги има едно Но. И то е паниката, която всяват различни доклади, публикувани от големи имена в индустрията. Такава например е класацията на най-рисковите икономики в света на Credit Suisse, публикувана през миналата седмица. А според нея България е на 12-а позиция сред най-заstraшените от крах, фалит и други подобни негативни сценарии икономики.

Класацията

Публикуваната в блоговете на Financial Times класация взема предвид няколко фактора, по които оценява степента на застрашеност на икономиките на глобално

ниво. Сред тях е балансът по текущата сметка, бюджетен баланс, правителствена задлъжнялост и др. (цялата класация вж. в таблицата). На базата на тези критерии страната ни е поставена на 12-а позиция сред най-рисковите икономики в света. Пред нас са държави като Румъния, Турция и Латвия, а американската икономиката или индийската. В Топ 5 обаче фигурират Гърция (втора позиция), Португалия (четвърто място) и Испания (класирана на пета позиция) - държавите, за които в последно време се говори във възможно най-черна светлина относно евентуалните сценарии за развитието им в условията на втората вълна на кризата.

Спасение

Проблемите около гръцката икономика накараха пазарите да поискат спасение за страната от Европейския съюз, за което се говори усърдно през последните няколко седмици. От една страна, пазарите искат спасителен план, а от друга, гръцкото правителство се опитва да убеди света, че няма нужда от такъв и ще излезе само от трудната ситуация, в която се намира. Въпреки това спасителният план за страната ще бъде основната тема на срещата на финансовите министри на ЕС, която започна вчера. През миналата седмица германският финансов министър заявя,

▶ Локалните проблеми на държавите, членуващи в еврозоната, станаха причината за задаването на въпроса дали ще издържи еврозоната. Засега проблеми няма, твърдят от Брюксел

макар и неофициално, че готви помощи за Атина, а Международният валутен фонд и Европейският съюз също застанаха зад идеята да помогнат за справяне с растящия бюджетен дефицит и правителствената задлъжнялост на Атина.

Какво обаче казват анализаторите от Credit Suisse за състоянието на гръцката икономика? Според класа-

цията на банката правителствената задлъжнялост на Атина към края на миналата година е достигнала 107% от БВП, а бюджетният дефицит е над официално обявената стойност и е 13% от БВП. Междувременно задлъжнялостта на частния сектор е достигнала 78% от БВП, което е в пъти по-малко от лидера в класацията Исландия.

Опасност

Именно островната държава е изправена пред най-голям риск от фалит, смятат швейцарските анализатори. С бюджетен дефицит в размер на 13% от БВП, правителствената задлъжнялост от 106% от БВП и задлъжнялост на частния сектор 478% от БВП страната е безспорен лидер в негативната класация на Credit Suisse.

Третото място е за Унгария, на четвърта позиция е Португалия, а на пета - Испания, за която се говори усърдно през последните седмици, и то в не особено добра светлина. За разлика от Гърция, чиято икономика е относително малка и не заплашва стабилността на еврото, не един и два анализатора потвърдиха тезата, че испанската може да повлияе негативно на стабилността на 16-членния блок, използваващ единната валута. Което накара испанският финансов министър Елена Салгадо да заподозре света в конспирация срещу еврото.

Апокалиптичните коментари за испанската икономика не помагат на страната ни. Те са атака срещу еврото и трябва да им бъде отговорено, коментира тя пред местния в. Expansion.

У нас

Положението в България също не е особено розово, смятат от Credit Suisse. България е класирана на незавидната 12-а позиция сред риско-

99

▶ от БВП е правителствената задлъжнялост на Гърция, показват данните на Credit Suisse

вите икономики в света, а данните от националната статистика потвърждават опасенията на анализаторите. Според предварителните данни на Националния статистически институт от края на миналата седмица икономиката на страната ни се е свила с 6.2%, което е най-големият спад от началото на кризата. Цифрата не оправда очакванията на правителството и анализаторите, които предвиждаха далеч по-малка контракция. Подобна е и ситуацията за цялата година, за която бе отчетен икономически спад от 5.1%.

Какво казват швейцарските анализатори за страната ни? Според данните на Credit Suisse през 2009 г. бюджетният дефицит е стигнал 1% от БВП, правителствената задлъжнялост е на скромните нива от 14% от БВП, а задлъжнялостта на бизнеса е 47% от БВП. Което ни превръща в поопасна икономика от САЩ например, където кредитирането на частния сектор е в размер на 226% от БВП, а дупката в бюджета е цели 10% от БВП.

▶ Класация

ПОЗИЦИЯ	ДЪРЖАВА	ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ				РЕЙТИНГИ И CDS				РЕЗУЛТАТ
		БАЛАНС ПО ТЕКУЩАТА СМЕТКА°	БЮДЖЕТЕН БАЛАНС°	ПРАВИТЕЛСТВЕНА ЗАДЪЛЖИЯЛОСТ°	ЗАДЪЛЖИЯЛОСТ НА БИЗНЕСА°	НЕТНИ ВЪНШНИ АКТИВИ°	ПОТЕНЦИАЛЕН РЪСТ НА БВП	КОТИРОВКИ НА CDS°°	КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ	
ТЕЖЕСТ НА ИНДИКАТОРА										
		11%	11%	11%	11%	21%	5%	11%	21%	
1	ИСЛАНДИЯ	-8%	-13%	106%	478%	-239%	4.00%	638	BBB+	46.00
2	ГЪРЦИЯ	-12%	-13%	107%	78%	-71%	1.90%	389	BBB+	42.30
3	УНГАРИЯ	-2%	-4%	83%	61%	-97%	3.50%	249	BBB-	38.10
4	ПОРТУГАЛИЯ	-9%	-8%	77%	151%	-36%	1.30%	184	A+	36.70
5	ИСПАНИЯ	-5%	-12%	58%	172%	-76%	2.10%	122	AA+	36.40
6	ЛАТВИЯ	8%	-8%	20%	98%	-75%	4%	475	BB	36.00
7	ИРЛАНДИЯ	-2%	-12%	64%	194%	-55%	2.60%	129	AA	35.40
8	УКРАИНА	-1%	-9%	25%	67%	-22%	5.80%	875	B-	34.00
9	РУМЪНИЯ	-4%	-8%	14%	42%	-48%	5.00%	249	BBB-	33.50
10	ЛИТВА	2%	-9%	16%	69%	-50%	4.00%	273	BBB	33.30
11	ТУРЦИЯ	-2%	-6%	46%	29%	-27%	3.50%	191	BB	32.30
12	БЪЛГАРИЯ	-10%	-1%	14%	47%	-103%	5.00%	239	BBB	32.10
13	ЕГИПЕТ	-2%	-7%	67%	35%	-17%	6.00%	270	BBB-	30.70
14	ИНДИЯ	-1%	-8%	77%	58%	-7%	8.10%	N/A	BBB-	30.00
15	ИТАЛИЯ	-3%	-5%	123%	87%	-20%	1.90%	104	A+	29.90
16	САЩ	-3%	-10%	87%	226%	-24%	2.10%	30	AAA	29.50
17	ЕСТОНИЯ	5%	-4%	5%	109%	-72%	4.00%	140	A-	28.40
18	ПОЛША	-2%	-2%	48%	48%	-46%	4.00%	135	A	26.70
19	КАЗАХСТАН	-2%	-3%	9%	46%	-29%	7.50%	210	BBB	26.60
20	ИНДОНЕЗИЯ	2%	-1%	30%	27%	-32%	6.30%	198	BB+	26.50

° В % от БВП

°° Дериват, който служи като застраховка срещу невъзможността на дадена държава да изплаща дълга си

Луксозни български къщи намериха пазар в Москва

Инвеститори правят отстъпки и приемат разсрочено плащане от купувачи на ваканционен имот

С 20% повече продажби са реализирани от инвестиционната компания ГрийнЛайф на първото изложение за тази година на български имоти в Москва на 12 и 13 февруари, съобщиха от компанията, която търгува ваканционни жилища.

През последните месеци се радваме на интерес не само от жителите на Москва, които определяха тенденциите на пазара през последната година, но и на представители на Армения и Азербайджан. Те разполагат с бюджет от 150 000 до 250 000 EUR и търсят елитни локации и наистина качествени имоти, събщи търговският директор на ГрийнЛайф Мариана Даскалова. По думите ѝ луксът продължава да бъде основната притегателна сила при морските имоти.

Намаления

Отстъпките тук се постигат по-трудно, тъй като конкуренцията в най-високия сегмент на пазара вече намаля, споделя Даскалова. Сключват се и сделки на

зелено при цени около и над 1000 EUR за кв.м. Според екипа на ГрийнЛайф това означава, че инвеститорите трябва да изградят луксозни имоти. При търсене на ваканционен имот от руснаците най-често се обявяват бюджети между 80 и 110 000 EUR за апартаменти с две спални, твърдят от компанията за имоти.

Сегменти

От ГрийнЛайф признават, че конкуренцията по време на изложението е била голяма, но в средния и ниския ценови сегмент на пазара. Все още има както купувачи с 20 000 EUR за покупка, така и имоти в Слънчев бряг и помалките курортни селища, разположение на пета линия, които се предлагат на цени от 280 EUR за кв.м, обясни Даскалова. Мнението ѝ е сходно с това на Никола Стоянов от Лукс имоти, който преди седмица събщи за в. Пари, че най-търсените ваканционни имоти са с цена до 30 000 EUR, а за тази сума може да си купи имот на Черноморието от четвърта линия нататък.

Ниските цени на презастроеното Банско, където цените през миналата година паднаха с 40% според брокери от Български

пропертис, привличат още руснаци, които искат да си купят ваканционен имот. Според ГрийнЛайф инвеститори от Русия търсели дори земя и нереализирани проекти. Ако преди година той беше повърхностен и оставаше на фаза първоначално проучване, то в момента се стига до сериозни и задълбочени преговори, което е знак за пазара като

цяло, коментира Даскалова. На изложението освен по Черноморието и в Банско търсени били и имоти в Пампорово.

Пласиране

Основната тенденция в поведението на родните инвеститори е желание да „изчистят“ започнатите проекти. Повечето от тях са принудени да предприемат

смели ходове, притиснати от задълженията си към банките. Затова инвеститорите правят отстъпки от 5 до 15% при авансово плащане или предлагат различни схеми за отложено плащане. Най-често за проекти по Северното Черноморие се оферират апартаменти с първоначална вноска от 50% и разсрочено плащане за 15 години,

като през първите две не се начислява лихва, а през следващите оскъпяването е равно на процента, който самият инвеститор дължи на банката, обясни Даскалова. По думите ѝ клиентите се възползвали от атрактивните предложения, но търсели преди всичко сигурност на вложените от тях средства в имот.

Красимира Янева

20 000

► EUR е ценовото дъно на търсените имоти в Слънчев бряг

15

► е срокът, който инвеститорите приемат като нормален за разсрочено плащане на построените от тях имоти

► **ПарадайзДюнРизорт в Созопол е сред атрактивните обекти за руснаците**

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Sofia Airport Center
A Tishman International Development

LEED®
Сертификат за
екостроителство

Тел. 02 492 38 00

www.sac.bg

Истинският Клас А офис

TISHMAN INTERNATIONAL
COMPANIES
The Trusted Name In Real Estate®

GE
Real Estate

Консултант Данъци & СЧЕТОВОДСТВО

Новата регистрация по ЗДДС

Целта е да се засили контролът и да се предотвратят злоупотребите с ДДС

► Последните промени в Закона за ДДС се налагат и заради синхронизирането на българското и европейското законодателство

В сила от 1.01.2010 г. изцяло нов момент е въвеждането на задължение за регистрация по чл. 97а от ЗДДС. Целта на подобна регистрация е осъществяване на контрол и отчетност и предотвратяване злоупотребите с ДДС за доставките в рамките на общността, при които данъкът е дължим от получателя.

Чл. 97а. (1) На регистрация по този закон подлежи всяко данъчно задължено лице по чл. 3, ал. 1, 5 и 6, което получава услуги с място на изпълнение на територията на страната, които са облагаеми и за които данъкът е изискуем от получателя по чл. 82, ал. 2.

(2) На регистрация по закона подлежи всяко данъчно задължено лице по чл. 3, ал. 1, 5 и 6, установено на територията на страната, което предоставя услуги по чл. 21, ал. 2 с място на изпълнение на територията на друга държава членка.

(3) Данъчно задължено лице, регистрирано на основание ал. 1, се смята за регистрирано и по ал. 2 и обратното.

(4) За лицата по ал. 1 и 2 възниква задължение за подаване на заявление за регистрация по този закон

не по-късно от 7 дни преди датата, на която данъкът за доставката става изискуем (авансово плащане или данъчно събитие), като данъчната основа на получената услуга подлежи на облагане с данък.

(5) Лице, което е регистрирано на основание на този член и за което възникнат основания за задължителна регистрация по чл. 96, 97, 98 и 99 или за регистрация по избор по чл. 100, ал. 1, 2 и 3, се регистрира по реда и в сроковете за задължителна регистрация или регистрация по избор.

Лице, регистрирано на основание чл. 96, 97, 98, 99, 100, 102, 132 или 133 от ЗДДС, се счита за регистрирано и на основание чл. 97а от ЗДДС (чл. 73 ал. 5 от ППЗДДС).

На регистрация по чл. 97а подлежат нерегистрираните данъчно задължени по смисъла на закона лица, които:

- са получатели на услуги с място на изпълнение на територията на страната, които са облагаеми и за които данъкът е изискуем от получателя по чл. 82, ал. 2, или

- предоставят услуги по чл. 21, ал. 2 с място на изпълнение на територията на

друга държава членка.

Следва да се обърне внимание на разпоредбите на чл. 97а, ал. 1 и 2. Когато данъчно задължено лице получава услуга, която е с място на изпълнение на територията на страната и данъкът по доставката е дължим от получателя, за това лице не възниква задължение за регистрация по чл. 97а в случай, че услугата е освободена от облагане с данък (например финансовите услуги по чл. 46 от закона). В тази връзка е и разпоредбата на чл. 97а, ал. 2 - когато лицето е доставчик на услуга, задължението за регистрация възниква само когато предоставяните услуги са с място на изпълнение, определено по реда на чл. 21, ал. 2 от закона, т.е. когато лицето е доставчик на услуга с място на изпълнение на територията на друга държава членка, определено по друга разпоредба (например чл. 21, ал. 4, т. 1), за това лице не възниква задължение за регистрация по чл. 97а, независимо че местото на изпълнение е на територията на друга държава членка и данъкът по услугата е дължим от данъчно задълженото лице получател на територия-

та на държавата, в която е мястото на изпълнение на услугата.

За лицата, подлежащи на регистрация по чл. 97а, възниква задължението за подаване на заявление за регистрация по закона не по-късно от 7 дни преди датата, на която данъкът за доставката става изискуем (авансово плащане или данъчно събитие), т.е.:

- когато лицето е получател на услуга, за която подлежи на регистрация по чл. 97а, заявлението за регистрация следва да се подаде не по-късно от 7 дни преди датата на настъпване на данъчното събитие по доставката. В случаите, когато лицето извършва авансово плащане за тази доставка, заявлението за регистрация следва да се подаде не по-късно от 7 дни преди датата на извършване на плащането;

- когато лицето е доставчик на услуга по чл. 21, ал. 2, заявлението за регистрация следва да се подаде не по-късно от 7 дни преди датата на настъпване на данъчното събитие по доставката. В случаите, когато лицето получава авансово плащане за тази доставка, заявлението за регистрация следва да се подаде не по-късно от 7 дни

преди датата на получаване на плащането.

Не е необходимо предоставянето на допълнителни документи към заявлението за регистрация. Регистрацията по чл. 97а от ЗДДС се извършва от органа по приходите в тридневен срок от подаване на заявлението за регистрация.

За регистрираните по чл. 97а лица възниква задължение за подаване на заявление за задължителна регистрация при условията и по реда на чл. 101, когато възникнат основания за задължителна регистрация по чл. 96, 97, 98 и 99. Регистрирано по чл. 97а лице може да се регистрира и по желание по реда на чл. 100 от ЗДДС.

Дерегистрация на лице, регистрирано по чл. 97а, може да се извърши по желание във всеки един момент, при положение че не са налице условия за задължителна дерегистрация съгласно разпоредбата на чл. 108, ал. 1, т. 4 от закона.

Лицата, подлежащи на регистрация по чл. 97а, следва да обърнат внимание и на §52 от ПЗР на ЗДДС, в който са разгледани случаите на извършени или получени до 31.12.2009 г. авансови плащания за доставки, да-

нъчното събитие по които възниква след 1.01.2010 г.:

- за лицата по чл. 97а, ал. 1:

Когато до 31.12.2009 г. включително е направено авансово плащане по доставка, данъчното събитие за която възниква след 1.01.2010 г., и данъкът за тази доставка е изискуем от получателя, за него възниква задължение за подаване на заявление в 20-дневен срок, считано от 1.01.2010 г., и получателят по доставката е длъжен да начисли данък за стойността на цялата доставка, включително извършеното авансово плащане (при условие, че не е внесен данък по реда на действащия до 31.12.2009 г. чл. 91, ал. 3 от закона). Лицата, които са внесли данък за авансовото плащане на основание действащия до 31.12.2009 г. чл. 91, ал. 3 от закона, при настъпване на данъчното събитие по доставката начисляват данък върху данъчната основа, намалена с направеното авансово плащане, за което е внесен данъкът (съгласно разпоредбите на §53 от Преходните и заключителните разпоредби към правилника за прилагане на закона).

В случай че данъчното

Кое различава договора за управление от трудовия договор

Въпроси и отговори

Въпрос:

Каква е разликата между „Договор за управление и контрол“ (ДУК) и „Трудов договор“ (ТД)? Как се изплаща възнаграждението по

ДУК, като хонорар както при граждански договор или като заплата? Каква е разликата между трудов стаж и осигурителен стаж? Кой стаж се взема под внимание при пенсиониране?

Отговор:

Преценката дали един договор е трудов, или е граждански, следва да се прави за всеки конкретен случай, като се изхожда от действителната, а не привидната воля на страните при неговото сключване. Когато между гражданско-правните субекти се уговори прехвърлянето на определен резултат (веществен труд), сключеният договор е граждански и неговата правна регламентация се урежда от общите разпоредби на гражданското право и в частност от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД). Съгласно разпоредбата на чл. 9 от ЗЗД страните може свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на повелителните норми на закона и на добрите нрави. При гражданските договори няма работодател, а възложител, няма работници и служители, а изпълнители и следователно разпоредбите на Кодекса на труда не намират приложение спрямо тези договори. При евентуално неизпълнение на задълженията по граждански договор от на срещната страна защитата се осъществява по общите гражданско-правни способи.

Съгласно чл. 1, ал. 2 от Кодекса на труда (КТ) отношенията при предоставяне на работна сила се уреждат само като трудови отношения. Следователно предмет на трудовия договор е самият жив труд на работника или служителя, а не определен трудов резултат. По трудовия договор работникът или служителят е подчинен на работен режим, установен от работодателя, и поема задължение да спазва трудова дисциплина и ред. Той има определено работно място, работно време, определен вид работа и се намира в положение на йерархическа зависимост от работодателя. От трудовия договор за работника или служителя възникват редица права като право на гарантирано трудово възнаграждение, на почивки, на

отпуски, на обезщетения, на социално-битово обслужване, на социално осигуряване за всички осигурени социални рискове, на безопасни и здравословни условия на труд и т.н. При евентуално нарушение на правата или неизпълнение на задълженията по трудовия договор от страна на работодателя работникът или служителят може да потърси съдействие от съответната Инспекция по труда, която е контролен орган по изпълнение на трудовото законодателство. Прибягването до граждански договори е недопустимо, когато те се използват, за да се прикрие по същество предоставянето на работна сила. В тези хипотези би било налице нарушение на чл. 1, ал. 2 от КТ с цел забягане на предвидената в нормативната уредба за правна защита на трудовите правоотношения.

Договорът за управление има мандатен характер и се урежда от гражданското законодателство.

Отношенията между дружеството и неговия управител се уреждат с договор за възлагане на управлението, който се сключва в писмена форма от името на дружеството чрез лице, оправомощено от общото събрание на съдружниците или от едноличния собственик. При сключване на този вид договор би трябвало да се определи и базисно възнаграждение, което да се дължи от дружеството всеки месец и което да не зависи от финансовите резултати на управляваното предприятие. Свободното определяне на съдържанието на договора позволява то да се доближи максимално до режима на трудовите правоотношения.

В чл. 355, ал. 1 от КТ е предвидено, че трудовият стаж се изчислява в дни, месеци и години. За 1 ден трудов стаж се признава времето, през което работникът или служителят е работил най-малко половината от законоустановеното за него работно време за деня по едно или няколко трудови правоотношения. За 1 месец трудов стаж се зачита календарният месец, през който са изработени най-малко 21 дни при петдневна работна седмица. За 1 година трудов

стаж се признават 12 месеца трудов стаж, изчислени по начина, установен в предходната алинея. Трудовият стаж на работниците и служителите се изчислява по реда на Кодекса на труда и той не бива да се смесва с осигурителния стаж, който се изчислява по реда на Кодекса за социално осигуряване. Осигурителният стаж е свързан с придобиване правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст, правото на изплащане на предвидените в чл. 2 от КСО обезщетения, помощи и пенсии. Времето, което се зачита за осигурителен стаж на лицата, е изрично посочено в чл. 9 от Кодекса за социално осигуряване. Ако работникът или служителят е назначен на 1/2 щат и е изработил най-малко 21 дни при петдневна работна седмица, на него ще му се признае 1 месец трудов стаж и 1/2 месец осигурителен стаж. Съгласно чл. 40, ал. 4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж за времето след 31 декември 2002 г., ако продължителността на осигурителния стаж за лицата, работещи по трудово или по служебно правоотношение, е равна на продължителността на трудовия или на служебния стаж, в трудовата или в служебната книжка при прекратяване на правоотношението се вписва от осигурителя следният текст: „Осигурителният стаж е равен на зачетения трудов (служебен) стаж.“ Ако в трудовата или в служебната книжка не е направено посоченото вписване, осигурителният стаж се установява с документ по образец, утвърден от управителя на Националния осигурителен институт, издаден от осигурителя. Следователно с оглед придобиването на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, се взема предвид осигурителният, а не трудовият стаж на лицето.

21

дни трябва да са отработени за признаването на 1 месец трудов стаж

Кой не подава годишна декларация по ЗДДФЛ

▶ Намаляват се приложенията, които едноличните търговци трябва да подават към годишните си данъчни декларации

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Продължение от бр. 26

Алинеи 4, 5 и 6 определят как се упражнява изборът, по какъв ред се извършва възстановяването и в кои случаи не се прилагат тези разпоредби. Също така се създават следните нови разпоредби:

- надвнесен данък или недължимо платени суми за данъци за доходи по чл. 37, ал. 1, т. 1-9 и чл. 38, придобити от чуждестранни физически лица, се възстановяват от териториалната дирекция на НАП, в която е внесен данъкът - чл. 66, ал. 2 (нова);
- аналогичен текст, но за доходи по чл. 37, ал. 1, т. 10-12 и чл. 38 - чл. 68, ал. 4 (нова).

С измененията в чл. 51 относно приложенията към годишната данъчна декларация за едноличните търговци последните са облекчени по отношение на документацията. Освобождаването от задължение за подаване на годишна данъчна декларация, регламентирано в чл. 52, е претърпяло корекции:

- освободени са лица, които са получили само доходи от трудови правоотношения, когато работодателят е само един;
- не се освобождават чуждестранните лица, в случаите по новия член 37а;
- не се освобождават местните физически лица в случаите по чл. 50, ал. 1, т. 5 и ал. 3 (впрочем в ал. 1 на чл. 50 няма т. 5!).

Има промени в чл. 58, регламентираща реда за издаване на удостоверение за платен данък от чуждестранно физическо лице.

Във връзка с изготвяната справка от платците на доходи за изплатени доходи на физически лица през данъчната година в чл. 73, ал. 4 има допълнение в случаите при прекратяване с ликвидация или с обявяване в несъстоятелност на предприятието.

В т. 21 се предефинира понятието непреработена растителна и животинска продукция на непреработен продукт от селското стопанство.

Създават се нови точки 52, 53 и 54 относно:

- „основно трудово правоотношение“;
- „годишен отчет за дейността“;
- „морско лице“.

С разпоредба в ПЗР се определя, че когато доход по трудово правоотношение по новата буква „и“ от точка 26 на ДР е начислен, но неизплатен до 31.12.2009 г., размерът на дължимия авансов данък се определя по реда за авансово удържане на данъка в закона на база месечна данъчна основа, определена от изплатения през съответния месец доход.

Измененията в чл. 51 ще се прилагат и за годишните отчети и одиторските доклади за 2009 г.

Преотстъпването на данък по чл. 48, ал. 6 обаче е обвързано с постановяване на положително решение от Европейската комисия, тоест с неговото прилагане ще се почака. Поставен е и срок за това преотстъпване.

Има ПЗР и за авансовия данък за доходи от трудови правоотношения на морски лица.

събитие по въпросната доставка възникне преди датата на регистрация по чл. 97а от ЗДДС, получателят на услугата начислява данъка, дължим за доставката, в 15-дневен срок, считано от датата на регистрацията му по чл. 97а от закона.

- за лицата по чл. 97а, ал. 2;

За нерегистрираните данъчно задължени лица, които са получили авансово плащане до 31.12.2009 г. за доставка с място на изпълнение на територията на друга държава членка, данъкът за която е дължим от получателя по доставката и данъчно събитие за която възниква след 1.01.2010 г., възниква задължение за подаване на заявление за регистрация по чл. 97а от закона в 7-дневен срок, считано от 1.01.2010 г. За доставката се прилага данъчният режим към датата на възникване на данъчното събитие на доставката по закона.

Продължава в следващия брой

Материалите са подготвени от Рконсулт ЕООД

Консултантите са готови да отговарят на читателски въпроси на: radonov@gmail.com

▶ Договорът за управление има мандатен характер и се регламентира от гражданското законодателство

Преференциални цени за счетоводни услуги за 2010* Безплатно счетоводно приключане на 2009*

Дейност на фирмата	Услуги	Търговия	Производство
Нерегистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	100	150	180
51 - 100 док.мес.	140	180	200
101 - 150 док.мес.	170	210	250
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне
Регистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	200	300	350
51 - 100 док.мес.	280	380	400
101 - 150 док.мес.	350	450	480
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне

* С включен ТРЗ за персонал до 5 човека включително. Всички цени са в български лева без включен ДДС.

www.advisor.bg

София, ул.Червена стена 1, +359 2 964 1725, office@advisor.bg

МЕДИЕН БИЗНЕС

Editor:
Boryana Nikolaeva
bnikolaeva@pari.bg
tel. 4395-857

Реклама:
Мария Секулова
msekulova@pari.bg
тел. 4395-872

Предстоящо Краят на традиционния маркетинг

Как да правим маркетинг по време на криза и кои са основните предимства на е-маркетинга пред традиционната реклама? Това са едни от основните въпроси, на които е посветен семи-

нарът Краят на маркетинга такъв, какъвто го познаваме, който ще се проведе на 17 февруари в хотел Света София. Лектори ще бъдат Жюстин Томс, Ивелина Атанасова и Жанет Найденова, която е и създател на едни от най-иновативните интегрирани маркетинг кампании на Compaq, Hyundai, Cisco, Sony, Sport Depot и др.

► Жюстин Томс

Продуцентите се борят за 25% от програмното време

Според телевизиите исканията им са неоснователни

Асоциацията на телевизионните продуценти настоява 25% от общото годишно програмно време да бъде отделено за оригинална българска продукция, произведена от независими продуценти. Това обяви изпълнителният директор на асоциацията Димитър Станчев. В повечето европейски държави телевизионната продукция, произведена от външни компании, варира между 40 и 60% от програмното време на националните телевизии, коментира Станчев. Според изчисления на асоциацията и в момента около 36% от програмите на bTV и Нова телевизия (с повторенията) са независими продукции. Продуцентите обявиха, че нямат конфликт с нито една от телевизиите и няма да предприемат по-радикални мерки в подкрепа на своите искания. Основната цел на гилдията е да се вземе предвид нейната позиция при подготовката на новия медиен закон, която ще стартира до два-три месеца. Телевизиите са наши партньори и стремим се да не остави без работа хората, които работят за българските продукции, коментира Станчев. В активните периоди на годината заетите по проектите на продуцентските компании са около 4000 души, допълни той.

Ситуацията

Продуцентите поискаха 25% българска продукция от външни компании още преди да бъдат направени последните промени в За-

кона за радио и телевизия. Те изготвиха предложение, което беше подкрепено от културното министерство и Министерския съвет. То мина на първо четене в Народното събрание, но след това отпадна. Към момента законодателят е определил 12% от годишното програмно време на националните телевизии да е предназначено за предавания, създадени от външни продуценти. Добре е, когато проявяваш някакви претенции, да си наясно дали те отговарят на законовата база на общностно ниво, защото не може да искаш самоцелни неща, коментира за в. Пари Гриша Камбуров, изпълнителен директор на Асоциацията на българските радио- и телевизионни оператори. Радвам се, че парламентът разгледа внимателно въпроса и осъзна какъв сериозен проблем можеше да стане, ако беше приет този текст, защото продуцентите не се делят по националност, всички се третират равнопоставено, допълни Камбуров. От bTV също подкрепят позицията на АБРО и намират исканията на продуцентите за неоснователни, коментира за в. Пари от PR отдела на медията. От Нова телевизия се въздържаха от коментар дали искането на продуцентите е основателно или не. Средно около 15% се произвеждат от независими продуценти, коментира за в. Пари Олга Лозанова, програмен директор на Нова телевизия. Не можем да си позволим да снижим качеството на

програмите независимо от кризата, това не влияе на обема продукция, които се реализират от независими продуценти. През последния сезон стартираме няколко нови предавания, предстоят и още, допълни Лозанова.

Несъгласие

Считаме, че недоволството е напълно неоснователно и цялото напрежение е изкуствено създадено, коментира за в. Пари Огнян Димов, изпълнителен директор на телевизия Pro.BG. В държавите, които продуцентите непрекъснато цитират, високото качество на продукциите, а не изкуствения праг, поставен от закона, е основният мотив за големия процент независими продукции. Ние вярваме, че българските независими продуценти могат да произвеждат качествени програми, които със своята привлекателност за зрителите и със своя потенциал ще ги направят желани. Това е начинът, а не мотивът, че с тях ще се запълва една или друга квота.

Боряна Николаева

► Димитър Станчев, изпълнителен директор на Асоциацията на телевизионните продуценти

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Влияние АТП държи 85% от външните продукции

► Асоциацията на телевизионните продуценти е учредена през януари 2009 г. от 13 водещи продуцентски компании на българския телевизионен пазар. Членовете на асоциацията произвеждат около 85% от външните продукции в националните ефирни телевизии, които влизат в домовете на над 2.5 млн. домакинства у нас.

► Към момента в нея членуват 15 продуцентски компании, сред които Сиа, Олд скуул продакшън на Нико Тупарев, Междинна станция на Иван и Андрей, Глобал филмс на Магърдич Халваджиян, Дрийм тийм на Евтим Милошев и др. Изпълнителен директор на асоциацията е Димитър Станчев.

Българската култура не е Мюзик айдъл или Биг брадър

Считаме, че отказът на държавата да насърчи създаването на оригинална българска продукция не подпомага развитието и популяризирането на българската култура. Това е записано в декларацията на Асоциацията на телевизионните продуценти, изпратена до медиите. Какво точно разбирате под българска култура, господо? Биг брадър, Мюзик айдъл или Сървай-

Боряна Николаева
bnikolaeva@pari.bg

” Когато рекламната баница е с доста по-скромни размери, инвестициите в лъскави продукции също ще бъдат по-малко

вър, всичките правени по чужди формати? Това не е българската култура, това са мегапродукции, които генерират рекламни приходи и печалби, и затова са толкова ценни.

Това са формати, в чието поле се водят най-големите битки между телевизиите. Вярно е, че всеки се бори за своя хляб, но в условията на криза не е много ясно как телеви-

зиите биха гарантирали твърд процент продукция, реализирани от българските продуценти. Ако оставим настрана законските схватки, опираме до въпроса има ли пари за това. Когато рекламната баница е с доста по-скромни размери, инвестициите в лъскави продукции също ще бъдат по-малко, колкото и да не се харесва това на определени среди от медийния бизнес.

M-Tel обявява конкурс за журналисти

Компанията ще отличи най-добрите постижения при отразяване на телекомуникациите

M-Tel Media Masters е новата инициатива на бъл-

гарския телеком оператор. Тя цели да покаже журналистически принос при отразяването на теми, свързани с телекомуникациите. Конкурсните материали ще се състезават в две основни категории - печатни и електронни медии. Статиите

трябва да представят теми, свързани с телеком сектора или с други области от нашия живот, върху които телекомуникациите са оказали влияние.

Най-добрите постижения ще бъдат определени от независимо жури, което

включва журналисти, медийни експерти, представители на журналистически асоциации, медийни организации, академични институции и M-Tel. Победителите в двете категории ще бъдат отличени с голямата награда M-Tel Media

Master. Те ще получат грамота, парична награда в размер на 5000 лв. и преносим компютър. Във всяка от категориите ще бъдат определени подгласници. До 15 март кандидатите трябва да изпратят свои индивидуални авторски

материали, публикувани или излъчени в периода от 1 януари 2009 до 15 март 2010 г. Всеки журналист може да кандидатства с до три свои текста. Наградите в конкурса ще бъдат връчени на церемония в средата на април 2010 г.

Прочетете

Защо и как възникват кризите

Създаването на сборника от статии „Кой е виновен за кризата?“ е по идея на Валери Димитров, председател на Сметната палата, и Георги Ангелов, който е старши икономист в институт Отворено

общество-София. В изданието на Сиела са подбрани текстове от автори на института Лудвиг фон Мизес в САЩ (www.mises.org), който следва традициите на австрийската икономическа школа. Именно тя започва да изследва и обяснява защо и как възникват икономическите кризи.

Редактор:
Светлана Желева
szheleva@pari.bg
tel. 4395-871

Реклама:
Деница Зарева
dzareva@pari.bg
tel. 4395-856

МОЯТ БИЗНЕС

Как се прави млечен бутик в Луковит

С пълен контрол от полето до трапезата постигаме високо качество, което е ключът за успеха на фирма Милкком, казва собственикът Иван Грънчаров

Най-големите империи се раждат във времена на криза. От такъв преходен период успява да се възползва Иван Грънчаров, управител на фирма Милкком. Нейният предмет на дейност е производство на мляко и млечни продукти. След разпадането на аграрно-промишлените комплекси в зората на демократията Грънчаров се впуска да развива свой млечен бизнес.

Началото

През 1992 г. предприемачът отваря първите пунктове за изкупуване на мляко. Те се намират в родния му град Луковит и близкото до него село Радомирци. Нов кризисен период през 1998 г. поставя началото на следващия етап в развитието на предприемача. Той купува фалирала мандра в Ябланица. Фирмата си изгражда име сред производителите на редовни платци и перспективни преработватели. Отново важни промени настъпват през 1999 г., когато започва да се говори за финансиране по програма САПАРД. Тогава се ражда идеята да се направи ново предприятие, което да се намира в Луковит. Грънчаров се впуска в осъществяването на новите си планове. Започва да изкупува земи и да строи сградите на предприятието в началото на 2000 г. Но паричната подкрепа от предприемаческата европейска програма остава невъзможна.

„Бъдещето е на големите и ефективни предприятия. Целта е да затворят кръга на производство, от което потребителят получава гарантиран продукт

Затова инвестициите са изцяло негови. Печалбата от работещия пункт за изкупуване на мляко се инвестира в новото предприятие.

Производство

Фирмата предлага широка продуктова гама. Заетите в предприятието са 42 души. Ние се стремим по-скоро към бутиково производство, по-малки количества, селективно разпространение, така че да задоволяваме определен кръг хора и територия. Националният пазар не е наша цел, нито масовост, обяснява бизнесменът. Нашата формула, по която работим, е пълен контрол от полето до трапезата, казва Иван Грънчаров.

Търговците

Един от най-големите проблеми за компанията е порочната практика, която налагат търговците, сподели предприемачът. Става дума за това, че големи търговски вериги си измислят някаква марка сирене например и след това започват да търсят някой да им я произвежда на много ниски цени. Всъщност те си намират производител, който да им го произвежда на най-ниски цени, но за сметка на качеството. Това е нелоялна конкуренция и удар под кръста за произ-

► Моята цел не е масовост, а бутиковост на продуктите, казва собственикът на Милкком Иван Грънчаров

СНИМКА АВТОРЪТ

водителите, които държат на спазването на точната рецептура. Така се подвежда и потребителят, защото той купува от търговеца, а не от

производителя. От всичко това печели основно търговецът, защото поема минимален риск и влага малки инвестиции.

Друга порочна практика на търговеца е да купува една марка сирене и след това да я продава за друга. Купува я евтино и я продава скъпо.

Начин за преодоляване на тази практика е да се предлага само пакетирано сирене, настоява Иван Грънчаров.

Николета Цветкова

Визитка

Кой е Иван Грънчаров

► Иван Грънчаров е управител на фирма Милкком. Родом от Луковит. Завършва средно образование в родния си град, а висше в Стопанската академия в Свищов.

► Занимава се само с млекопреработвателен бизнес, като началото поставя през 1994 г. Постепенно постига затворен кръг при продуктово производство и дистрибуция.

► В момента е член на управителния съвет на Асоциацията на млекопреработвателите в България.

Развитие

Инвестиране

► През 2007 г. Грънчаров инвестира в животновъдство, за да осигури суровина за преработването. Купува кравеферма с 300 крави. През 2008-а инвестира и в растениевъдството, като целта му е да обработва 7000-10 000 дка, а животните да достигнат до 500. Идеята е да се направи 50-60% собствено производство. Той смята, че след 5 години няма да има малки ферми.

► Милкком произвежда кисело мляко, подсладени кисели млека, плодови млека за пиене, сирене, кашкавал, топени сирена, млечни салати и др.

► Предприятието е с капацитет на производство 25 т дневно

Акценти Потребителите промениха вкуса си

► Вкусовите изисквания на потребителите към млечните продукти се измениха в последните години. Това доведе и до промени в технологиите на правенето им.

► Киселинността на млякото и солеността на сиренето бяха с много по-високи стойности в миналото, обяснява Иван

Грънчаров.

► Домашното кисело мляко се подквасва или подкиселява. И по този начин се получава киселият вкус на домашното кисело мляко и води до по-бързото му разваляне.

► Когато продуктът се развали около третия ден, означава, че технологията не е спазена. Издуване на капачката показва, че в млякото има газообразуващи бактерии, които са вредни.

► В момента киселинността на млякото е между 90 и 100%, докато в миналото тя е била над 120%. Аналогичен е и случаят със саламуреното сирене.

► То трябва да се произвежда с висока соленост. Но такъв продукт вече не се търси, затова и неговата направа се промени, за да задоволи желанията на клиента, е убеден Грънчаров.

► Сиренето без холестерол е друг нов

продукт, който се наложи от потребителското търсене. При него животинските мазнини се изтеглят и на тяхно място се вкарват растителни.

► Това не променя вкусовите качества на продукта.

► Проблемът в България е, че продуктите не може да бъдат изследвани за наличието на растителни мазнини. Има изградени лаборатории, но няма нужните за тях консумативи.

Лайфстайл

„Това, което правим, е екстравагантно и необичайно. Не бих го нарекла нормален живот, но ние сме нормални хора

► Селин Дион, певица

Документи Филм показва „другата“ Селин Дион

Документален филм показва Селин Дион не само като певица, но и като шегаджийка, любяща майка и съпруга, любознателен турист и какво ли още не. Лентата, която е засне-

та по време на последното ѝ световно турне, тръгва по кината тази седмица. В момента певицата работи по нови албуми на английски и френски. Както в Пари писа, догодина Дион се завръща в Лас Вегас, където ще има собствено шоу в зала Colosseum на Caesars Palace. Предишното ѝ шоу там, приключило в края на 2007 г., беше изключително успешно.

Милионер в планова ИКОНОМИКА

Обвинението срещу бившия председател на Gome Хуан Гуангю е демонстрация на деликатната връзка бизнес - държава в Китай

Най-богатият доскоро човек в Китай Хуан Гуангю беше обвинен в търговия с вътрешна информация, предлагане на подкупи и нелегална дейност, след като прекара 15 месеца в ареста. Бившият председател на китайския електронен гигант Gome Electrical

Appliances Holdings беше задържан през ноември 2008 г. Заедно със съучастниците си той беше предаден на общински съд в Пекин броени часове преди да започнат празниците за китайската Нова година по лунния календар.

Хуан оглавяваше списъка на най-богатите хора в Китай през 2004 и 2005 г., преди отново да заеме първата позиция през 2008 г. Състоянието му се оценява на 6.3 млрд. USD от акции в Gome и проспериращата му империя за недвижими имоти. Електронният конгломерат се търгува на борсата в Хонконг и е втори по пазарна стойност.

Арест

Арестът на 40-годишния магнат изкара на преден план непрозрачността на китайската правораздавателна система. За няколко дни изчезването на Хуан предизвика объркване в компанията и накара борсата временно да спре акциите ѝ от търговия. Такава потайност обаче е типична за полицейските разследвания в Китай.

Сега Хуан,

който превърна улична сергия за радиоапарати и часовници в най-голямата верига за електроника в Китай, най-вероятно ще бъде осъден. Той обаче може да избегне смъртното наказание, което се прилага само за изключително сериозни случаи на корупция. Според информация в китайските медии по време на разследването са били уличени и 1000 служители от най-ниското ниво до почти най-високите етажи на властта. Сред арестуваните членове на Комунистическата партия са и кметът на Шенжен и заместник-министър. Съпругата и братът на Хуан също са задържани във връзка със случая, но не се знае дали срещу тях е повдигнато обвинение.

Контакти

Известен като ценовия убиец заради отстъпките, които се предлагат в магазините му, Хуан винаги е бил уязвим, тъй като в планова икономика като Китай връзките са по-важни от бизнес влиянието. Проучване, направено от печатния орден на китайската комунистическа партия People's Daily миналата седмица, показва, че 91% от запитаните смятат, че новобогаташите в Китай са се облагодетелствали от близките си контакти с правителствените власти.

Около 42% имат лошо отношение към замогналите се бизнесмени. Почти три четвърти вярват, че успехът на новите китайски милионери се дължи на добрите връзки с властите, а едва 16% го отдават на знания и здрава работа. Според списанието People's Forum обществото оценява положително способността на тези хора да натрупват състояние и няма лошо мнение за фирмите и активите им. Това, което предизвиква негативни реакции, са начините, по които те стават богати, както и някои лоши прояви, след като вече са се замогнали.

Обратна връзка

Отворен обаче остава въпросът как правителствените служители могат да използват властта си, за да помогнат на един предприемач да успее или да се провали. Много китайски магнати избягват публичността, тъй като знаят, че бързият им възход може да предизвика отмъщение от страна на завистливи служители. Според коментари в интернет Хуан Гуангю е жертва на сблъсък с властите. Случаят му е доказателство, че ако не се направи ясно разграничение между правата и търговските дейности на държавата, и други магнати може да го последват.

Times Online

Имоти Парцели от по 6.5 кв. см се продават в Детройт

Уебдизайнерът Джефри Пафендорф продава квадратни инчове (около 6.5 кв. см) от свободен парцел в Детройт за по един долар, за да покаже какво може да се направи на празно място. Вече почти

600 „инвеститори“ са се включили в художествения и имотен проект Loveland, като са закупили една или повече от 10-те хил. части, на които е разделен парцелът. Някои смятат да построят малки сгради върху земята си. Двадесет и осем годишният дизайнер купил имота за 500 USD. Приходите от продажбите се реинвестират в проекта.

► Парцелът, който се продава на части, е купен за 500 USD

Бокс офис Романтична комедия начело в класацията

Романтичната комедия „Денят на влюбените“ се изстреля на върха на бокс офис класацията през дългия уикенд в САЩ по случай Деня на президента. Филмът на Warner Bros. с Ашпън Къчър, Дженифър

Гарнър, Джулия Робъртс и други холивудски величия донесе 52.4 млн. USD до неделя вечерта. Почти 70% от аудиторията са били жени. Общите продажби на билети за кино през почивните дни са стигнали 193 млн. USD, което е повече от миналогодишните приходи от 188 млн. USD. „Пърси Джаксън и боговете на Олимп“ остана на второ място с 31.1 млн. USD.